



# จุฬารายของเรา

ปีที่ ๘๒ แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับที่ ๓



ระบบประกันคุณภาพวิชาการ  
ปี ๒๕๕๐-๒๕๕๒





## คำนำ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาการมาตลอดระยะเวลา กว่า 80 ปี กลไกการพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาคณาจารย์ด้านการเรียนการสอน การพัฒนาคณาจารย์ด้านการวิจัย เกณฑ์มาตรฐานการเปิดหลักสูตรล้วนเป็นไปเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของการจัดการศึกษาทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามการดำเนินงานที่ผ่านมาแม้จะมีการพัฒนาและดำเนินงานที่สืบเนื่อง แต่ก็ยังไม่เป็นระบบ และหน่วยงานทางวิชาการของมหาวิทยาลัยทุกระดับไม่ว่าจะเป็นคณะ สถาบัน หรือภาควิชา ยังไม่มีกลไกในการพิจารณาตนเอง ในด้านคุณภาพอย่างจริงจัง และไม่มีข้อมูลหลักฐานชัดเจนพอที่พร้อมจะตอบแก่สังคมได้ถึงคุณภาพมาตรฐานของผลผลิต มหาวิทยาลัยจึงได้เริ่มระบบประกันคุณภาพวิชาการของมหาวิทยาลัยขึ้น และสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เห็นชอบในหลักการและแนวทางดังกล่าว ในการประชุมครั้งที่ 576 วันที่ 28 สิงหาคม 2540 ต่อจากนั้นมหาวิทยาลัยก็ได้ดำเนินการในองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบประกันคุณภาพทางวิชาการที่ได้รับความเห็นชอบนั้นมาอย่างต่อเนื่อง บัดนี้ได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว จึงเห็นสมควรรวบรวมไว้เป็นรายงานแสดงผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในรอบ 3 ปี (พ.ศ. 2540 - 2542)

เอกสารระบบประกันคุณภาพวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฉบับนี้ จัดทำโดยสำนักบริหารวิชาการ ภายใต้การกำกับของรองอธิการบดี (รองศาสตราจารย์ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์) เป็นการนำเสนอกิจกรรมที่ดำเนินการ ผล ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามระบบในช่วงปี 2540 - 2542 โดยส่วนที่ 1 การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนที่ 2 การดำเนินงานการประเมินการสอน ส่วนที่ 3 การดำเนินการตรวจเยี่ยมภาควิชาและส่วนที่ 4 รายชื่อคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสืบไป

ศาสตราจารย์ เทียนฉาย กิระนันท์

อธิการบดี

กุมภาพันธ์ 2543

ส่วนที่		หน้า
1	การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพวิชาการ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1
2	การดำเนินงานการประเมินการสอน	16
3	การดำเนินงานการตรวจเยี่ยมภาควิชาในระบบประกันคุณภาพวิชาการ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	23
4	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก 1 รายชื่อคณะกรรมการเฉพาะกิจทำการศึกษา เรื่องระบบการประกันคุณภาพวิชาการ	39
	ภาคผนวก 2 รายชื่อคณะกรรมการที่ไปตรวจเยี่ยมภาควิชา ในคณะต่าง ๆ	40

1

**การดำเนินงาน  
ระบบประกันคุณภาพวิชาการ  
ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**



# การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพวิชาการ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## 1. ความนำ

ตามที่สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ 576 วันที่ 28 สิงหาคม 2540 เห็นชอบในหลักการประกันคุณภาพวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยระบบการประกันคุณภาพวิชาการมีลักษณะสำคัญที่สรุปได้ดังนี้

- 1.1 เป็นระบบควบคุมคุณภาพตนเอง (Self Control) โดยมีปรัชญาว่าการพัฒนาคุณภาพของหน่วยงานย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้าหน่วยงานนั้นไม่หมั่นพิจารณาตนเองอย่างมีระบบชัดเจนที่ชัดเจนความโน้มเอียงเข้าข้างตน ระบบควบคุมคุณภาพตนเองนี้จะมีการตรวจสอบโดยกลุ่มคณะบุคคลที่มีบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยรวมอยู่ด้วย
- 1.2 เป็นระบบการประกันคุณภาพที่มีจุดประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพของหน่วยงานให้มีคุณภาพสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยให้ผลการดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพวิชาการเป็นผลกลับเข้าสู่ผู้ถูกประเมินในแบบข้อมูลป้อนกลับ เพื่อแก้ไขจุดบกพร่องและเสริมสร้างจุดที่แข็งแกร่งอยู่แล้วให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น
- 1.3 เป็นระบบประกันคุณภาพที่ดำเนินการให้จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้สัมฤทธิ์ผล จุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่ชัดเจนและการดำเนินงานอย่างเป็นระบบจะทำให้สามารถตรวจสอบได้ว่ามีผลสัมฤทธิ์จริงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่ ทำให้ทราบว่าการดำเนินงานส่วนใดที่ต้องแก้ไขปรับปรุง ขั้นตอนการดำเนินการใดที่มีประสิทธิภาพแล้วและความมีประสิทธิภาพนั้นเกิดขึ้นได้เพราะอะไร เพื่อจะได้นำขั้นตอนนั้นมาพัฒนาในส่วนอื่น ๆ ต่อไป
- 1.4 เป็นระบบประกันคุณภาพวิชาการที่พิจารณาองค์ประกอบการศึกษาในลักษณะของการรับเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output)
- 1.5 เป็นระบบประกันคุณภาพวิชาการที่ประกอบด้วย 3 ระบบย่อย คือ ระบบกำกับ (Control) ระบบสนับสนุน (Support) และระบบตรวจสอบ (Evaluate) ระบบย่อยทั้ง 3 นี้ จะกำกับองค์ประกอบการศึกษา ได้แก่ การรับเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ซึ่งมีการดำเนินการตามจุดมุ่งหมาย ระบบทั้ง 3 นี้

จะดำเนินงานในลักษณะวงจรป้อนกลับเพื่อการแก้ไขข้อบกพร่องทำให้เกิดคุณภาพ ในที่สุดและเพื่อการพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น

- 1.6 เป็นระบบการดำเนินงานในความรับผิดชอบ 3 ระดับ คือ มหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา แต่ละระดับมีความรับผิดชอบแตกต่างกัน แต่ต้องดำเนินงานในลักษณะ ประสานกัน
- 1.7 เป็นระบบประกันคุณภาพที่เอื้อต่อความแตกต่าง (Diversity) ของหน่วยงานซึ่งมีภาระ และจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน ความแตกต่างที่ระบบเอื้อให้เกิดนั้น มิใช่เป็นความแตกต่างอย่างปราศจากทิศทาง ระบบประกันคุณภาพของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ กรอบการดำเนินงานเป็นแนวทางร่วมกัน เพื่อให้สามารถมองเห็นภาพการทำงานของ มหาวิทยาลัยโดยรวมได้ แต่กรอบการดำเนินงานมิได้ปิดกั้นความเป็นตนเองของคณะ และภาควิชา
- 1.8 เป็นระบบประกันคุณภาพที่มีการดำเนินงานครบวงจรทุกระยะ 4 ปี
- 1.9 เป็นระบบประกันคุณภาพที่ถือเรื่องประกันคุณภาพเป็นเรื่องปกติของการทำงาน เป็น ไปเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดี เป็นการทำงานใน 3 ระดับ คือ มหาวิทยาลัย คณะ และภาควิชา อย่างฉันทกัลยาณมิตร มิใช่เป็นการค้นหาผู้ผิดมา ลงโทษ

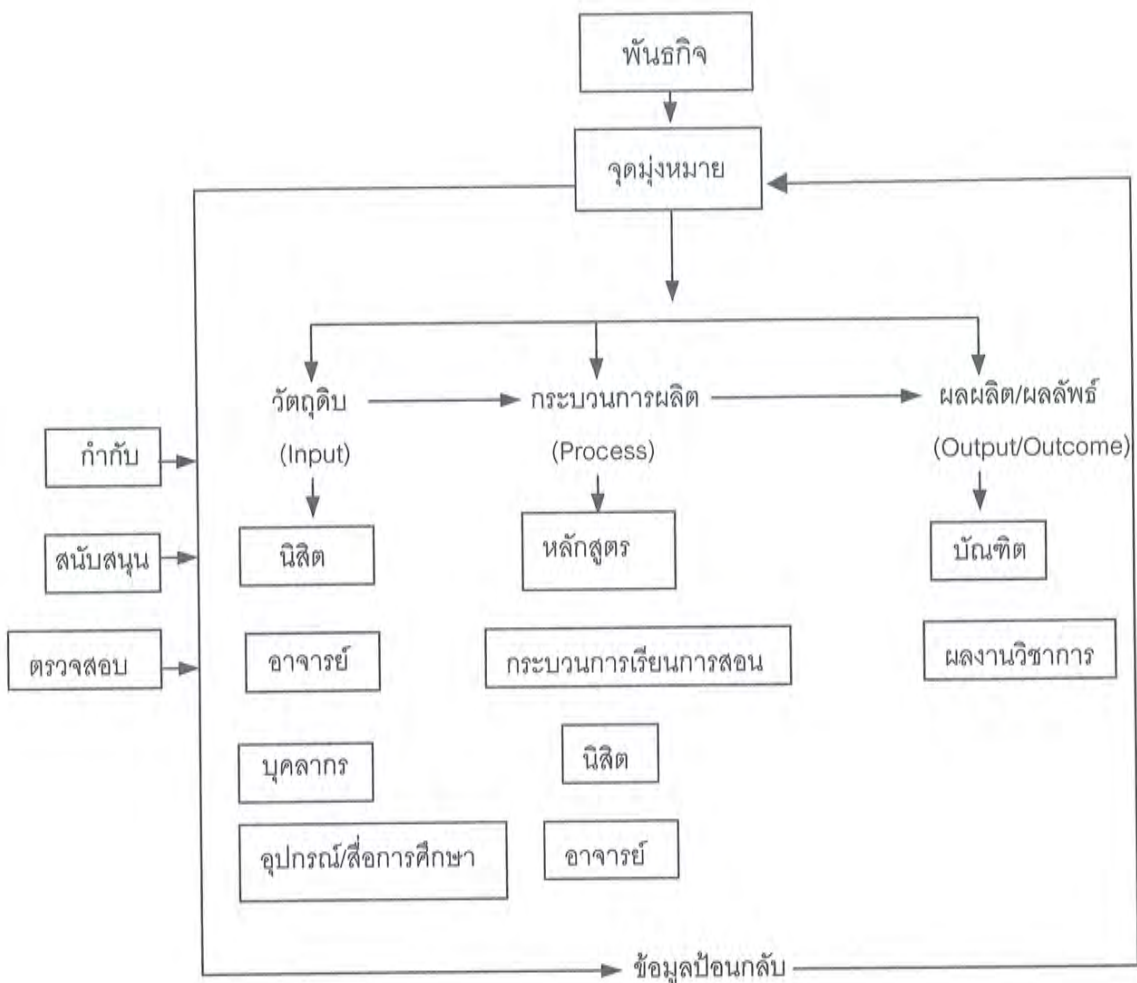
เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบ และด้วย ตระหนักว่าระบบประกันคุณภาพวิชาการไม่ว่าจะมีโครงสร้างดีเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าไม่ได้รับการ ยอมรับด้วยความเข้าใจที่แท้จริงจากประชาคม ระบบประกันคุณภาพวิชาการนั้น ๆ ก็ไม่อาจ สัมฤทธิ์ผลได้ จึงได้มีกระบวนการสื่อสารความเข้าใจเกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ จำนวนมาก อาทิ เช่น

- การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการหัวหน้าภาควิชา เพื่อชี้แจงให้เข้าใจองค์ประกอบของ ระบบ การทำงานของระบบ และการดำเนินงานในส่วนภาควิชา
- ประชุมรองคณบดีฝ่ายวิชาการของคณะ/สถาบัน เพื่อชี้แจงให้เข้าใจโครงสร้าง การดำเนินงานของระบบและการดำเนินงานในส่วนของคณะ
- จัดประชุมชี้แจงนิสิตให้เข้าใจบทบาทของนิสิตในระบบประกันคุณภาพวิชาการ
- จัดทำหนังสือการประกันคุณภาพวิชาการที่อธิบายระบบประกันคุณภาพวิชาการของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและแจกจ่ายไปที่หัวหน้าภาควิชา



2. การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพวิชาการในระหว่างปี 2540-2542

จากลักษณะสำคัญของระบบประกันคุณภาพวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ประกอบด้วย 3 ระบบย่อย คือ ระบบกำกับ ระบบสนับสนุน และ ระบบตรวจสอบ โดยระบบย่อยทั้ง 3 นี้จะกำกับองค์ประกอบการศึกษา 3 ส่วน คือ วัตถุประสงค์ กระบวนการผลิต และผลผลิตที่มีการดำเนินการตามจุดมุ่งหมายในลักษณะของวงจรป้อนกลับ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องทำให้เกิดคุณภาพในที่สุด ที่สำคัญในการดำเนินงานระบบดังกล่าวเป็นความรับผิดชอบ 3 ระดับ คือ มหาวิทยาลัย คณะ และภาควิชา ซึ่งมีความแตกต่างกันในระดับการรับผิดชอบ แต่ต้องดำเนินงานในลักษณะประสานกัน





ในการรายงานผลการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพวิชาการครั้งนี้ จึงมุ่งนำเสนอ รายงานจำแนกการดำเนินงานแต่ละองค์ประกอบการศึกษาเฉพาะที่ดำเนินการในช่วงปี 2540 - 2542 ดังนี้

## 2.1 การดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพวิชาการ : ในส่วนขององค์ประกอบวัตถุประสงค์ (Input)

### 2.1.1 นิสิตระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา : การรับเข้า

จุฬาฯ รับนิสิตปริญญาตรีปีละ 4,700 คน โดยรับผ่านทบวงมหาวิทยาลัยร้อยละ 90 ที่เหลือเป็นการคัดเลือกด้วยวิธีพิเศษที่ดำเนินการเองโดยมหาวิทยาลัย (6 โครงการ) ในการรับผ่านทบวงมหาวิทยาลัยพบว่ามีส่วนของผู้สมัครกับการผ่านคัดเลือกดังนี้

ปี 2540	สัดส่วน 13 : 1
ปี 2541	สัดส่วน 12 : 1
ปี 2542	สัดส่วน 5 : 1

ในปี 2542 นั้นอาจดูเหมือนว่ามีผู้สมัครเข้าจุฬาฯ น้อยลง แต่เนื่องจากเป็นปีแรกที่เปลี่ยนระบบการสอบเข้ามหาวิทยาลัยโดยนักเรียนที่เลือกทราบคะแนนก่อน จึงน่าจะมีการติดตามผลต่อไปว่าการเปลี่ยนระบบการคัดเลือกและทำให้มีผู้มาเลือกจุฬาฯน้อยลงนั้น มีผลอย่างไรต่อคุณภาพของนิสิตที่รับเข้า อย่างไรก็ตามหากพิจารณาคุณภาพจากการรับเข้านั้น พบว่า ในการรับเข้า 85 รหัส ผู้เข้าจุฬาฯ ได้คะแนนสูงสุดถึง 80 รหัส คิดเป็นร้อยละ 94 ซึ่งน่าจะบ่งชี้ได้ว่า วัตถุประสงค์ของจุฬาฯมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ในการรับเข้าที่ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยเอง 6 โครงการ ด้วยวัตถุประสงค์ของโครงการต่าง ๆ กัน บางโครงการเพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้แก่ชาวชนบท บางโครงการเพื่อจรรโลงรักษาวิชาการด้านนั้น ๆ ไว้ มหาวิทยาลัยก็ได้จัดให้มีการประเมินผลโครงการต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป (โครงการที่ประเมินเสร็จแล้ว คือ โครงการรับนักเรียนผู้มีความสามารถดีเด่นระดับชาติในทางกีฬา และ โครงการจุฬาฯ ชนบท)

ในการรับเข้านิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งดำเนินการโดยคณะและภาควิชา โดยมีบัณฑิตวิทยาลัยทำหน้าที่ประสานงานนั้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยตระหนักในความสำคัญด้านความรู้ความสามารถภาษาอังกฤษ ดังนั้น ตั้งแต่ปีการศึกษา 2541 จึงกำหนดให้จัดสอบภาษาอังกฤษแก่ผู้จะเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา โดยยังไม่มีผลในการคัด

เลือก แต่เป็นเงื่อนไขว่าผู้ที่สอบไม่ผ่าน จะต้องศึกษาภาษาอังกฤษด้วยตนเอง และต้องผ่านการสอบภาษาอังกฤษก่อนสำเร็จการศึกษา ต่อมาปีการศึกษา 2543 กำหนดให้ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับบัณฑิตทุกสาขาวิชาต้องทำการทดสอบความรู้ความสามารถทางภาษาอังกฤษจากศูนย์ทดสอบทางวิชาการ หรือมีผลการทดสอบของ TOEFL และ TELTS มาแทนได้ตามคะแนนที่กำหนด ทั้งนี้ คุลยพินิจในการคัดเลือกนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาอยู่ที่คณะ/ภาควิชาเจ้าของหลักสูตร จากการพิจารณาสถานภาพของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ผู้ที่เข้าศึกษามักจะมาจากสถาบันอื่นมากกว่าจุฬาฯ จึงได้เริ่มระบบแนะแนวกลุ่มเป้าหมายผู้จะสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีของคณะต่าง ๆ ในจุฬาฯ มากขึ้น ซึ่งเป็นผลให้มีนิสิตจุฬาฯ เข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามากขึ้น (ปี 2542 มีนิสิตจุฬาฯ ร้อยละ 35 ในขณะที่ปี 2540 และ 41 มีร้อยละ 29) อย่างไรก็ตามในประเด็นของการสำเร็จการศึกษาตามเวลาในหลักสูตรยังมีไม่มากเท่าที่ควร โดยเฉพาะในระดับปริญญาเอก ซึ่งควรจะต้องมีการติดตามเพื่อวิเคราะห์พัฒนาระบบให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

#### 2.1.2 อาจารย์และบุคลากร : การรับเข้า

ในการคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การดำเนินงานที่ผ่านมาสำหรับสาย ก และสาย ข คณะ/สถาบันจะเป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกเอง สำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์และระบบงานจะดำเนินการคัดเลือกเฉพาะสาย ค ให้ทุกหน่วยงาน เนื่องจากมหาวิทยาลัยตระหนักถึงความสำคัญด้านคุณภาพของบุคคลที่จะมาเป็นอาจารย์ จึงได้กำหนดแนวทางคัดเลือกอาจารย์ขึ้นในปี 2541 มีสาระสำคัญประกอบด้วย ผู้คัดเลือก กระบวนการคัดเลือก และวิธีคัดเลือก โดยผู้ดำเนินการคัดเลือกต้องเป็นองค์คณะบุคคล มีคณบดี/ ผู้อำนวยการสถาบันเป็นประธาน หัวหน้าภาควิชาที่เกี่ยวข้องและคณาจารย์อื่นอีก 2 ท่านเป็นกรรมการ วิธีคัดเลือกกำหนดให้สอบข้อเขียนในวิชาทั่วไป (ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ) โดยภาษาอังกฤษต้องได้คะแนนเทียบได้กับ TOEFL 550 คะแนน มีการสอบวิชาเฉพาะ การวัดทัศนคติ การสอบสัมภาษณ์และการสอบสอน หรือการเสนอมผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นอย่างเปิดเผย นอกจากนั้นในด้านคุณสมบัติของอาจารย์ซึ่งได้มีแนวนโยบายมาแต่เดิมว่าไม่ควรรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีนั้น มหาวิทยาลัยก็ได้กำหนดคุณสมบัติอย่างชัดเจนขึ้นเมื่อมิถุนายน 2542 ว่า กรณีการเปิดรับอาจารย์วุฒิปริญญาตรี ให้ระบุเงื่อนไขเป็นปริญญาตรีเกียรตินิยม ถ้ารับวุฒิปริญญาโท ให้ระบุเงื่อนไขเป็นปริญญาโท โดยต้องได้รับปริญญาตรีเกียรตินิยม



สำหรับวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อมาเป็นอาจารย์ในระบบที่มหาวิทยาลัยทำอยู่นั้นยังเป็นเชิงรับมากกว่าเชิงรุก ซึ่งในอนาคตด้วยความจำกัดของทรัพยากรทำให้มหาวิทยาลัยต้องแสวงหาคนดีมีขีดความสามารถสูงมาเป็นอาจารย์ตั้งแต่เริ่มแรก มหาวิทยาลัยต้องพัฒนาระบบการสรรหาบุคลากรให้เป็นเชิงรุกมากขึ้น

ที่ผ่านมาพบว่ามหาวิทยาลัยต้องลงทุนในการพัฒนาอาจารย์เพื่อเพิ่มคุณวุฒิด้วยงบประมาณจำนวนมากในขณะที่ภายนอกชลอการลงทุนดังกล่าวด้วยข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจซึ่งหากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถรับอาจารย์คุณวุฒิปริญญาเอกตั้งแต่ต้น จะสามารถประหยัดการลงทุนดังกล่าวไปได้ เพื่อจะได้ใช้งบประมาณไปสนับสนุนในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการของอาจารย์ ไม่ว่าจะเป็นรูปของการสนับสนุนวิจัย การสร้างและเสนอผลงานทางวิชาการ เป็นต้น อย่างไรก็ตามก็ต้องมีการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียในเรื่องนี้ในสาขาต่าง ๆ เช่นในสาขาแพทยศาสตร์นั้น การรับอาจารย์ในระดับปริญญาเอกเลยอาจมีปัญหาเพราะอาจหาคนไม่ได้ และสาขานี้ต้องการบุคลากรที่มีความสามารถทางวิชาชีพแพทย์สูงด้วย

### 2.1.3 อุปกรณ์การศึกษา/สื่อการศึกษา

มหาวิทยาลัยตระหนักในความสำคัญของการจัดให้มีเครื่องมือ และอุปกรณ์การศึกษาสนับสนุนการเรียนการสอน และการค้นคว้าวิจัยที่ทันสมัย และเอื้ออำนวยความสะดวกต่อนิสิตและคณาจารย์อย่างทั่วถึง แม้ว่าในภาวะที่เศรษฐกิจชะลอตัว งบประมาณจากภาครัฐมีจำกัด มหาวิทยาลัยได้ใช้งบประมาณจากรายได้ของมหาวิทยาลัยเองดำเนินการเพื่อสร้างความพร้อมในระบบสนับสนุนขนาดใหญ่หลายระบบ อาทิเช่น ระบบห้องสมุดดิจิทัล ระบบเครือข่ายสื่อสารทางคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมโยงกันทั้งมหาวิทยาลัย (Intranet) และเชื่อมโยงภายนอกมหาวิทยาลัย (Internet) นอกจากนี้ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเครื่องมือต่าง ๆ มีราคาแพง แต่มีความจำเป็นต่อการศึกษาวิจัยเป็นอย่างยิ่ง มหาวิทยาลัยได้ใช้ประโยชน์จากโครงการเงินกู้ต่างประเทศ อาทิเช่น OECF ADB เพื่อเป็นแหล่งทรัพยากรในการจัดซื้อ จัดหาเครื่องมือ และเทคโนโลยีต่าง ๆ สำหรับภาควิชาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยภาควิชาจะต้องมีแผนวิชาการรองรับอย่างชัดเจน ซึ่งในอนาคตมหาวิทยาลัยจะต้องดำเนินการติดตามประเมินผลประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้เครื่องมือเหล่านี้ ว่าส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิตและคุณภาพการเรียนการสอนอย่างไร

อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าระบบการกำกับกับการจัดหาสื่อการศึกษาของระบบห้องสมุดดิจิทัลยังไม่ชัดเจนว่าได้มีแผนการจัดหาที่สอดคล้องความต้องการของผู้ใช้หรือไม่ ซึ่งต้องดำเนินการต่อไป นอกจากนี้ในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งงบประมาณภายใต้โครงการความช่วยเหลือจากองค์กรต่างประเทศเช่นนี้ น่าจะมีลักษณะกำกับโดยมีการจัดทำแผนที่มีความชัดเจนในจุดมุ่งหมายและเกณฑ์วัดสัมฤทธิ์ผลโดยวิเคราะห์ความจำเป็นและแนวทางพัฒนาวิชาการของภาควิชาต่าง ๆ ตั้งแต่เริ่มแรก เมื่อได้รับงบประมาณมาจะได้จัดสรรสนับสนุนให้สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับระยะเวลา และสามารถติดตามประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

## 2.2 การดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพวิชาการ : ในส่วนขององค์ประกอบกระบวนการผลิต (Process)

### 2.2.1 หลักสูตร

ในกระบวนการผลิตบัณฑิต หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญ มหาวิทยาลัยได้กำกับการดำเนินงานเพื่อคุณภาพมาตรฐานของหลักสูตรทุก ๆ หลักสูตรตั้งแต่เริ่มแรก โดยในการพิจารณาหลักสูตรจะมีคณะกรรมการนโยบายวิชาการของสภามหาวิทยาลัย และคณะกรรมการวิชาการ มหาวิทยาลัยทำหน้าที่พิจารณากลับกรองหลักสูตรทุกระดับการศึกษา เพื่อให้มีความสอดคล้องและต่อเนื่องของหลักสูตรระดับต่าง ๆ ในขั้นตอนการพิจารณาหลักสูตรมีการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ประกอบการพิจารณาได้แก่ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร การตรวจสอบความซ้ำซ้อนข้อมูลหลักสูตรที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ มีขั้นตอนการเสนอหลักสูตรให้ผู้ทรงคุณวุฒิประจำสาขาวิเคราะห์ในเชิงความเหมาะสมทางด้านวิชาการ นอกจากนี้ในขั้นการพิจารณา คณะกรรมการจะพิจารณาความพร้อมของบุคลากรทั้งด้านปริมาณ และผลงานทางวิชาการ เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ศักยภาพของหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักสูตรตลอดจนความต้องการของสังคมหรือประเทศชาติ ด้วยกลไกการวิเคราะห์กลับกรองทางวิชาการดังกล่าวมหาวิทยาลัยจะอนุมัติเปิดหลักสูตรใหม่เฉพาะที่จำเป็น เพื่อเป็นการรักษามาตรฐาน ในปี 2539-2542 มีการเสนอขออนุมัติเปิดหลักสูตรใหม่รวม 55 สาขาวิชา ได้รับอนุมัติจำนวน 46 สาขาวิชา คิดเป็นร้อยละ 83.6 นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังสนับสนุนให้มีการปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอ โดยในระหว่างปี 2539-2542 มีการเสนอขออนุมัติเพื่อปรับปรุงหลักสูตรรวม 92 สาขาวิชา



ในด้านการพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยมีระบบสนับสนุนทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาความเป็นนานาชาติ ตลอดจนจัดทุนสนับสนุนเพื่อสร้างความแข็งแกร่งของหลักสูตร โดยมหาวิทยาลัยมุ่งสนับสนุนเพื่อสร้างความแข็งแกร่งของหลักสูตรให้เป็นที่ยอมรับในวงการสถาบันการศึกษาระดับนานาชาติ ด้วยการสนับสนุนให้คณะและภาควิชาเปิดหลักสูตรนานาชาติ ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญคือ ต้องมีชาวต่างประเทศร่วมศึกษาด้วยเพื่อให้ผู้เรียนชาวไทยมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการกับนักศึกษาต่างชาติ และต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางเป็นภาษาสากลในการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกในการสอนในลักษณะ Joint Program หรือ Collaborative Program ปัจจุบันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรนานาชาติทั้งสิ้น 25 หลักสูตร เป็นระดับปริญญาตรี 1 หลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา 20 หลักสูตร และหลักสูตรอบรมระยะสั้น 4 หลักสูตร

สำหรับหลักสูตรอื่นๆ ที่ไม่ใช่หลักสูตรนานาชาติ มหาวิทยาลัยมีนโยบายให้หลักสูตรทุกหลักสูตรมีเป้าหมายไปสู่หลักสูตรระดับนานาชาติ นั่นคือทุกหลักสูตรต้องพัฒนาให้มีความแข็งแกร่งทางวิชาการในระดับใกล้เคียงหรือเทียบเท่ามาตรฐานสากลซึ่งอาจใช้ภาษาใดเป็นสื่อการศึกษาก็ได้ และไม่จำเป็นต้องมีชาวต่างชาติเข้าร่วมศึกษา แต่อาจมีชาวต่างชาติที่สามารถใช้ภาษาที่หลักสูตรนั้นใช้เป็นสื่อการสอนเข้าร่วมเรียนด้วยได้ นอกจากนี้ยังมีกลไกสนับสนุนทุนเพื่อพัฒนาหลักสูตร ภายใต้ชื่อ “หลักสูตรปริญญาเอกร่วมสถาบัน” เพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาเอก ซึ่งในปี 2541-2542 จุฬาฯ ได้รับการสนับสนุนจากทบวงมหาวิทยาลัย 12 หลักสูตร และในปี 2543 จุฬาฯ ได้เสนอขอรับการสนับสนุนภายใต้ “โครงการพัฒนาบัณฑิตศึกษาเพื่อพัฒนาอุดมศึกษาไทย” จำนวน 13 หลักสูตร

สำหรับระบบประเมินหลักสูตรนั้นแม้ว่าคณะ/ภาควิชาจะมีการเสนอขอปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอ แต่ในด้านการติดตามประเมินหลักสูตรนั้น ทุกหลักสูตรยังไม่มี การดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งในอนาคตมหาวิทยาลัยจะต้องเป็นแกนกลางในการสร้างและพัฒนาระบบการประเมินหลักสูตร และกำกับให้คณะ/ภาควิชาที่รับผิดชอบหลักสูตรดำเนินการติดตามประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

## 2.2.2 กระบวนการเรียนการสอน

### 2.2.2.1 ระบบกำกับและประเมิน

มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีระบบกำกับและประเมินการสอนชั้น โดยในระบบกำกับนั้นเริ่มต้นจากการที่อาจารย์ต้องจัดทำประมวลรายวิชา (course syllabus) หรือแผนการสอน เพื่อสื่อความมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการเรียนการสอน เนื้อหารายวิชา และวิธีการวัดผล ให้ผู้เรียนในรายวิชานั้นทราบตั้งแต่ต้นภาคการศึกษา ส่วนระบบประเมินเริ่มจากเมื่อถึงปลายภาค อาจารย์ผู้สอนจะต้องประเมินการสอนของตนเองตามประมวลรายวิชาซึ่งตนได้สร้างขึ้นไว้ และนิสิตก็จะเป็นผู้รายงานผลการสอน หรือประเมินกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ในรายวิชานั้น เพื่อเป็นข้อมูลป้อนกลับ ในการรายงานผลการสอนโดยนิสิตนั้น มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีแบบประเมินทั้งหมด 12 แบบ ตามประเภทและลักษณะการสอน จากการดำเนินงานตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 ปรากฏว่า ในส่วนของการจัดทำประมวลรายวิชา ซึ่งมหาวิทยาลัยตั้งเป้าหมายไว้ร้อยละ 50 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา มีคณาจารย์จัดทำประมวลรายวิชาจำนวนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 47 และร้อยละ 51 ในปีการศึกษา 2540 และ 2541 ตามลำดับ สำหรับการประเมินผลการสอนนั้นมีคณาจารย์และรายวิชาได้รับการประเมินผลเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ดังนั้นในภาคต้น ปีการศึกษา 2540 มีคณาจารย์ได้รับการประเมินผล 879 คน รายวิชาได้รับการประเมินผล 862 รายวิชา ส่วนปีการศึกษา 2541 มีคณาจารย์ได้รับการประเมินผล 1,814 คน รายวิชาได้รับการประเมินผล 1,380 รายวิชา ในด้านเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินการสอน 12 แบบ นั้น มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์คุณภาพแบบประเมินแล้ว พบว่าส่วนใหญ่มีค่าความเที่ยงสูง แต่ก็ยังมีบางประเด็นที่ต้องปรับปรุงต่อไป (ดูรายละเอียดเรื่องการทำกับและประเมินการสอนได้จากรายงานผลการดำเนินงานการประเมินการสอน)

### 2.2.3 นิสิต

#### 2.2.3.1 การพัฒนาความรู้รอบของนิสิต

ในกระบวนการสร้างบัณฑิตนั้น นโยบายของมหาวิทยาลัยไม่เพียงแต่ให้บัณฑิตรู้เฉพาะศาสตร์ในสาขาวิชาของตน แต่ให้เป็นผู้ที่เข้าใจความคิดของคนในศาสตร์อื่น ทั้งนี้เพื่อให้สามารถดำรงได้ด้วยความเข้าใจผู้อื่น สามารถสื่อสารความคิดของตนกับผู้อื่นได้เหมาะสม มหาวิทยาลัยจึงได้จัดหลักสูตรการศึกษาทั่วไป โดยมีโครงการการศึกษาทั่วไปเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินงาน การดำเนินงานในช่วงปี 2540-2542 ได้แก่

- จัดให้นิสิตทุกคณะเรียนร่วมกันในรายวิชาการศึกษาทั่วไปหมวดต่าง ๆ โดยให้นิสิตมีโอกาสเลือกเรียนด้วยตนเอง ไม่มีการบังคับว่าวิชาใดเป็นวิชาบังคับ เพื่อส่งเสริมการให้



นิสิตมีโอกาสเรียนร่วมกับนิสิตต่างคณะ และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งพบว่ามีการกระจายตัวของนิสิตที่มาลงทะเบียนในรายวิชาต่าง ๆ อย่างทั่วถึงหลากหลายคณะ

- จัดให้มีรายวิชาในแต่ละหมวดมากพอที่จะกระจายนิสิตให้พอเหมาะในแต่ละชั้นเรียน เพื่อแก้ปัญหาแต่เดิมที่มีนิสิตลงเรียนบางรายวิชามากเกินไป
- สนับสนุนให้คณะ/ภาควิชา เปิดสอนรายวิชา และนำมาเป็นรายวิชาในหมวดการศึกษาทั่วไปซึ่งพบว่ามีการเปิดเพิ่มขึ้น โดยในปี 2542 มีจำนวน 84 รายวิชา สูงขึ้นจากปี 2539 ซึ่งมี 72 รายวิชา นอกจากนี้ยังพบว่าจากนโยบายที่ส่งเสริมให้นิสิตเรียนร่วมกัน และมีสิทธิเลือกรายวิชาได้อย่างเสรี ทำให้เกิดปัญหาในการลงทะเบียน โครงการการศึกษาทั่วไปได้จัดทำระบบการลงทะเบียนล่วงหน้า ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 เป็นต้นมา

### 2.2.3.2 การพัฒนาความสามารถนิสิตในการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาไทยและคอมพิวเตอร์

มหาวิทยาลัยมีนโยบายให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความสามารถในการใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคอมพิวเตอร์ โดยจัดให้มีการทำแบบทดสอบวัดความสามารถของนิสิตในทั้ง 3 ทักษะ โดยมหาวิทยาลัยกำหนดให้เป็น exit exam สำหรับนิสิตก่อนจบการศึกษา ต่อมาในปี 2537 ได้เปลี่ยนนโยบายจาก exit exam เป็นการสอบเพื่อให้ได้ไปแสดงความสามารถในทักษะทั้ง 3 และเพิ่มกลยุทธ์ประชาสัมพันธ์ให้สังคมภายนอกผู้ใช้บัณฑิตได้ทราบและคาดหวังไปแสดงความสามารถเหล่านี้จากบัณฑิต เป็นการใช้ความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นเครื่องผลักดันให้นิสิตมีความประสงค์ที่จะสมัครเข้าทดสอบเพื่อวัดความสามารถของตน กรณีที่นิสิตมาทดสอบแล้วไม่ผ่านเกณฑ์ มหาวิทยาลัยได้จัดบทเรียน CAI เพื่อเสริมความรู้เหล่านี้ ให้นิสิตสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองที่ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเองตามคณะต่าง ๆ หรือนิสิตจะเลือกเข้าศึกษาในชั้นเรียนในรายวิชาเลือกก็ได้ ก่อนที่จะมาทดสอบครั้งต่อไป ในการดำเนินการได้จัดให้มีการทดสอบกับนิสิตชั้นปีที่ 1 และชั้นปีสุดท้ายของนิสิตทุกคณะ เพื่อเปรียบเทียบผลว่ามีความสามารถมากขึ้นหรือน้อยลงในช่วงที่ศึกษาอยู่ในจุฬาฯ และทราบว่าทักษะใดที่ยังต้องการการแก้ไข

การดำเนินงานที่ผ่านมาพบว่า นิสิตและอาจารย์ยังไม่เห็นประโยชน์จากโครงการนี้นัก จำเป็นต้องมีการประชาสัมพันธ์มากขึ้น และต้องให้ผู้เข้าบัณฑิตรับรู้ เพื่อเรียกใบแสดงผลการรับรองความสามารถประกอบในการสมัครงาน

### 2.2.3.3 การพัฒนาความสามารถของนิสิตในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว นิสิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงสมควรได้รับการฝึกฝนให้เป็นผู้ใฝ่แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง กลวิธีหนึ่งที่ใช้ในการสนับสนุนคือ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการศึกษาในรูปแบบของสื่อต่าง ๆ ที่ผ่านมามหาวิทยาลัยได้จัดสรรงบประมาณจำนวนหนึ่งสนับสนุนคณาจารย์ทั่วไปที่มีความสนใจผลิตสื่อเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน ปัจจุบันบทบาทของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีสูงขึ้น โดยเฉพาะที่แสดงผลในรูปแบบมัลติมีเดีย ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพราะเป็นสื่อที่นิสิตจะเลือกเรียนได้ตามความสามารถ และตามขั้นตอนของการพัฒนาของตัวนิสิตเอง รวมทั้งสามารถประเมินผลได้ทันที มหาวิทยาลัยได้จัดงบประมาณสนับสนุนการผลิตบทเรียน CAI ดังนี้

ปี	2539	จำนวน	10	โครงการ	มูลค่า	207,000 บาท
ปี	2540	จำนวน	29	โครงการ	มูลค่า	878,350 บาท
ปี	2541	จำนวน	25	โครงการ	มูลค่า	931,500 บาท
ปี	2542	จำนวน	29	โครงการ	มูลค่า	1,250,325 บาท

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนว่า สื่อ (CAI) ที่ได้รับการสนับสนุนนี้มีการใช้งานมากน้อยอย่างไร การใช้ CAI มีผลต่อคุณภาพนิสิตหรือไม่

## 2.2.4 อาจารย์

### 2.2.4.1 การพัฒนาคณาจารย์ด้านวิชาการ

คณาจารย์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างบัณฑิตและผลงานวิชาการ มหาวิทยาลัยจึงได้สนับสนุนเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพความแข็งแกร่งทางวิชาการให้แก่คณาจารย์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ ประเภททุนเพื่อศึกษาเพิ่มคุณวุฒิ ทั้งจากแหล่งทุนของจุฬาฯ เอง และจากแหล่งทุนภายนอก ทุนอบรมดูงานระยะสั้น รวมถึงทุนเดินทางไปทำวิจัย ณ ต่างประเทศ ทุนเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและทุนนวัตกรรม ซึ่งเป็นทุนอุดหนุนจัดทำสื่อการสอน นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้คณาจารย์ได้มีโอกาสพักงานสอนชั่วคราวไปปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการโดยการทำงานวิจัย แต่งหรือเรียบเรียงตำรา อีกด้วย



#### 2.2.4.2. การพัฒนาคณาจารย์ด้านการวิจัย

สำหรับในการสนับสนุนคณาจารย์ด้านวิจัยนั้น มหาวิทยาลัยมีกลไกที่ดีพอสมควรในการกำกับ สนับสนุน และตรวจสอบงานวิจัย โดยการดำเนินงานในระบบกำกับนั้น มหาวิทยาลัยมีระบบการเสนอโครงการ การพิจารณาอนุมัติ การติดตามการดำเนินงาน และฐานข้อมูลโครงการที่แล้วเสร็จและผ่านการประเมิน รวมทั้งโครงการที่ถูกยุติ ในระบบสนับสนุนและประเมินนั้น มหาวิทยาลัยจัดกลไกสนับสนุนไว้หลายรูปแบบ ที่สำคัญ ๆ ได้แก่ สนับสนุนกลุ่มอาจารย์ใหม่ที่จบปริญญาเอกใน 2 ปีแรก ซึ่งสนับสนุนไปแล้ว 50-60 ทุน/ปี และเนื่องจากเป็นโครงการที่เพิ่งเริ่มต้น จึงควรมีการติดตามผลอาจารย์กลุ่มนี้ในระยะยาวต่อไป ในส่วนโครงการวิจัยขนาดใหญ่ นั้น จัดระบบสนับสนุนให้แก่ผู้ที่มีการวิจัยที่ดีและต่อเนื่องเป็นหลัก และให้มีการเชื่อมโยงระหว่างศาสตร์ภายใต้หัวข้อ Urbanization ตามข้อเสนอแนะของ Professor Forum ซึ่งต้องมีการเสนอผลการวิจัยต่อสาธารณะ ปัจจุบันสนับสนุนไปแล้ว 3 ชุดโครงการวิจัย ได้แก่ โรงงานต้นแบบเผาขยะด้วยเตาเผาแบบฟลูอิดไอเซชัน โครงการปัจจัยการเกิดอุบัติเหตุของรถจักรยานยนต์ในประเทศไทยและมาตรฐานการแก้ไข โครงการชุดเครื่องมือสำหรับคนพิการทางแขนและขา การวิจัยลักษณะเช่นนี้เกิดได้เองยาก จำเป็นต้องมีระบบและกลไกในการประสานงานที่ดี และต้องมีผู้นำที่เข้มแข็ง นอกจากนี้ยังสนับสนุนคณาจารย์ในการตีพิมพ์บทความวิจัยในวารสารที่มี peer review และจัดให้มีฐานข้อมูลการวิจัย อันประกอบไปด้วย ฐานข้อมูลผู้วิจัย Research abstracts website ศึกษารวมวิจัย แหล่งทุนวิจัย รางวัล/เกียรติยศที่ได้รับจากผลงานวิชาการ/ผลงานวิจัย ซึ่งการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกิจการวิจัย เป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาให้ดีขึ้น และขยายฐานให้คณาจารย์ใช้ประโยชน์และปรับข้อมูลให้ทันสมัยได้ง่ายขึ้น เชื่อให้ผู้ใช้บริการจากภายนอกสามารถเข้าถึงความเชี่ยวชาญของคณาจารย์ได้โดยสะดวกต่อไป ยิ่งไปกว่านั้นยังจำเป็นที่จะต้องมีการสนับสนุนเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก ซึ่งปัจจุบันแหล่งทุนภายนอกเป็นแหล่งทรัพยากรส่วนใหญ่ของการวิจัยของจุฬาฯ อยู่แล้วเพื่อให้คงความเป็นแหล่งทรัพยากรหลักของระบบงานวิจัยของจุฬาฯ ต่อไป

#### 2.3 การดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพวิชาการ : ในส่วนของประกอบของผลผลิต/ผลลัพธ์ (output/outcome)

ผลผลิตหลัก ๆ ขององค์ประกอบการศึกษา ได้แก่ บัณฑิต และผลงานวิชาการ ซึ่งครอบคลุมถึงผลงานวิจัย ผลงานบริการวิชาการ และตำรา/สิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ

### 2.3.1 บัณฑิต

ในส่วนของบัณฑิตนั้น จากการติดตามผลการศึกษา ปรากฏว่านิสิตระดับปริญญาตรีสามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาที่กำหนดกว่าร้อยละ 95 ในจำนวนดังกล่าวมีบัณฑิตที่ได้รับเกียรตินิยมถึงร้อยละ 24 ในปีการศึกษา 2539 และ 2540 และเพิ่มเป็นร้อยละ 28 ในปีการศึกษา 2541 แสดงให้เห็นว่าคุณภาพบัณฑิตจุฬาฯอยู่ในระดับที่ดี ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มหาวิทยาลัยไม่ได้จัดให้มีระบบหรือกระบวนการในติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในระยะยาวว่าบัณฑิตมีคุณภาพอย่างไร ผู้ใช้มีความพึงพอใจหรือไม่ โดยในส่วนของบัณฑิตระดับปริญญาตรีนั้นมีการติดตามผลเพียงช่วงเวลาเดียวคือหลังจากสำเร็จการศึกษาเท่านั้นเพื่อรายงานว่าได้งานหรือไม่ได้งานอย่างไร จากนั้นในแต่ละหลักสูตรไม่ได้มีการติดตามบัณฑิตอย่างสืบเนื่องถึงความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน ความต้องการอื่น ๆ เพิ่มเติมหลังสำเร็จการศึกษาไปที่บัณฑิตต้องการให้มหาวิทยาลัยเพิ่มพูนความรู้ให้ เป็นต้น ระบบในการติดตามประเมินผลบัณฑิต จำเป็นต้องได้รับการสร้างขึ้น และกำกับให้มีการดำเนินงานติดตามอย่างสม่ำเสมอ

### 2.3.2 ผลงานวิชาการ : กรณีผลงานวิจัย

สำหรับในเรื่องผลงานวิจัยนั้น มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญจัดกลไกและงบประมาณสนับสนุนจำนวนมาก ส่งผลให้คณาจารย์ของจุฬาฯ ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่นหลายรางวัลเป็นประจำทุกปีทั้งระดับประเทศและนานาชาติ อาทิเช่น

#### **ผลงานวิจัยดีเด่นระดับประเทศ มีดังนี้**

● การแต่งตั้งเป็น นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ซึ่งได้รับเป็นประจำทุกปี และในบางปีได้รับการแต่งตั้งในหลายสาขาวิชาด้วย ดังนี้

ปี 2540 จำนวน 2 คน สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ และสาขาปรัชญา

ปี 2541 จำนวน 4 คน สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ สาขาเศรษฐศาสตร์

สาขารัฐศาสตร์ และสาขาปรัชญา

ปี 2542 จำนวน 1 คน สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์

● การได้รับแต่งตั้งเป็น นักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่

ปี 2540 จำนวน 1 คน สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา

ปี 2541 จำนวน 1 คน สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัชศาสตร์

ปี 2542 จำนวน 1 คน สาขาวิทยาศาสตร์เคมีและเภสัชศาสตร์



- ได้รับการแต่งตั้งเป็นเมธีวิจัยอาวุโส  
ปี 2540 จำนวน 6 คน ปี 2542 จำนวน 2 คน
- รางวัลผลงานวิจัยดีเยี่ยม จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ  
ปี 2540 จำนวน 2 คน
- ผลงานคิดค้นหรือสิ่งประดิษฐ์ที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ  
ปี 2541 จำนวน 3 คน

#### ผลงานวิจัยดีเด่นระดับนานาชาติ มีดังนี้

- ปี 2540 จำนวน 2 คน รางวัลจาก UNESCO TWAS ประเภท  
นักวิทยาศาสตร์รุ่นเยาว์ในกลุ่มประเทศโลกที่ 3 และ รางวัลพิเศษจากองค์การสัณฐานวิทยาแพทยโลก
- ปี 2541 จำนวน 1 คน รางวัลจาก UNESCO TWAS
- ปี 2542 จำนวน 1 คน รางวัล The Robert O.Bass (นักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่  
ที่มีผลงานดีเด่น)

จากข้อมูลเหล่านี้แม้จะบ่งชี้ถึงคุณภาพผลงานวิจัย และคุณภาพอาจารย์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในระดับสูงก็ตาม สิ่งที่มีมหาวิทยาลัยต้องคำนึงถึงคือการพัฒนาให้มีระบบ หรือกลไกเพื่อรักษามาตรฐาน และเพิ่มพูนคุณภาพผลผลิตต่อไป

2.3.3 ผลงานวิชาการลักษณะอื่น ๆ เช่น การจัดโครงการบริการวิชาการแก่สังคม ทั้ง ในรูปของการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ การเป็นที่ปรึกษา การรับทดสอบวิเคราะห์เชิงวิชาการ การผลิตตำรา สื่อ และสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ นั้น ก็นับเป็นผลผลิตของกระบวนการจัดการศึกษาของ มหาวิทยาลัยที่มีการดำเนินการจนเป็นที่ปรากฏอยู่ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย คณะและภาควิชา ทุก ๆ ปี แต่มหาวิทยาลัยยังขาดระบบประกันคุณภาพผลผลิตเหล่านี้ และน่าจะต้องเร่งพัฒนาให้มีขึ้นในอนาคต

กระบวนการในการจัดการเปลี่ยนวัตถุประสงค์ให้เป็นผลผลิตในระบบการศึกษาของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีภาควิชาเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่ง ภาควิชาเป็นหน่วยปฏิบัติ เป็นหน่วยงานพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการสร้างและรักษาคุณภาพ ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิชาการ เพราะเป็นหน่วยที่จัดขึ้นตามวิชาการเฉพาะทาง ความแข็งแกร่งและความเป็นเลิศทางวิชาการของมหาวิทยาลัยจะเกิดขึ้นได้ ก็เมื่อภาควิชามีความเป็นเลิศทางวิชาการ ในระบบประกันคุณภาพ วิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่กำลังดำเนินการอยู่นี้ นอกจากจะให้ความสำคัญถึงระบบ

กำกับ สนับสนุน ตรวจสอบในระดับมหาวิทยาลัย ยังได้ให้ความสำคัญกับระบบประกันคุณภาพวิชาการของภาควิชา และคณะด้วย ในการเริ่มดำเนินการระยะแรกนี้จึงได้จัดให้มีระบบการตรวจเยี่ยมภาควิชาจากระดับมหาวิทยาลัย เพื่อรับทราบระบบประกันคุณภาพทางวิชาการของภาควิชาว่ามีหรือไม่ มีลักษณะอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการอย่างไรหรือไม่ และเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอันกัลยาณมิตรในจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคของภาควิชา โดยดำเนินการกับโครงการนำร่องใน 5 คณะ ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ (ดูรายละเอียดได้ในรายงานผลการดำเนินงานการตรวจเยี่ยมภาควิชาในระบบประกันคุณภาพวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)



**2**

**การดำเนินงาน  
การประเมินการสอน**

# การดำเนินงาน

## การประเมินการสอน

การเรียนการสอนซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างบัณฑิต จำเป็นต้องมีกลไกที่จะช่วยให้ผู้สอนได้ทราบว่าการสอนมีผลสอดคล้องกับที่ผู้สอนต้องการหรือไม่ เพื่อจะได้ปรับปรุงการสอนได้ดียิ่งขึ้น ข้อมูลป้อนกลับลักษณะเช่นนี้มักจะได้จากการให้ผู้เรียนเป็นผู้ประเมิน ซึ่งค่อนข้างจะไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยที่กำหนดคุณค่าของผู้สอนในฐานะปุชนิยบุคคล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงเลือกที่จะใช้ระบบการรักษาคุณภาพการเรียนการสอนที่มีหลักการประเมินตนเองเป็นสำคัญ "ระบบประเมินการสอนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" ได้เริ่มแนวคิดดำเนินการตั้งแต่ภาคปลายปีการศึกษา 2537 และพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง จนเป็นระบบที่ประชาคมส่วนใหญ่ยอมรับ มีการนำไปใช้อย่างจริงจังตั้งแต่ปีการศึกษา 2540 เป็นระบบย่อยหนึ่งในระบบตรวจสอบกระบวนการผลิต (process)

ในระบบประเมินการสอนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีแบบรายงานเป็นโครงสร้างสำคัญ 3 แบบคือ ประมวลรายวิชา (แบบ กส.1) รายงานการสอนโดยอาจารย์ (แบบ กส.2) รายงานกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนิสิต (แบบ กส.3) ในภาพรวมแล้วกล่าวได้ว่าระบบประเมินการสอนของจุฬาฯ มีการดำเนินงานเป็น 2 ระบบย่อย กล่าวคือ ระบบการจัดทำประมวลรายวิชา(แบบ กส.1) ซึ่งเป็นระบบกำกับ และระบบประเมินการสอนซึ่งเป็นระบบตรวจสอบ ประกอบด้วยแบบรายงานการสอนโดยอาจารย์ (แบบ กส. 2) และ แบบรายงานกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนิสิต (แบบ กส. 3)

### 1. ระบบการจัดทำประมวลรายวิชา (แบบ กส.1)

ประมวลรายวิชาเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่แสดงแผนงานสอนรายวิชาซึ่งอาจารย์เป็นผู้กำหนดและแจ้งให้ผู้เรียนทราบเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนมีความเข้าใจตรงกันในรายวิชานั้น ว่าอาจารย์จะจัดการเรียนการสอนอย่างไร เนื้อหาที่ผู้เรียนจะได้รับในแต่ละสัปดาห์มีอะไรบ้าง สื่อการสอน หนังสืออ่านประกอบที่จะใช้ และรูปแบบการวัดผลเป็นอย่างไร

อาจารย์ผู้สอนจะต้องจัดทำประมวลรายวิชา และแจกให้ผู้เรียนตั้งแต่เปิดภาคการศึกษา ภาคศึกษารวบรวมประมวลรายวิชาที่จัดทำส่งมหาวิทยาลัยในทุกภาคการศึกษา การดำเนินการในขั้นตอนนี้จัดเป็นสิ่งที่มหาวิทยาลัยใช้ในการกำกับการสอน

### 1.1 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดทำแบบประมวลรายวิชา

ประมวลรายวิชา มีประโยชน์ทั้งต่อตัวอาจารย์และภาควิชาในการพัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน สื่อการสอน และการรวบรวม/จัดซื้อจัดหาหนังสือที่เหมาะสมเข้าห้องสมุด เพราะเมื่ออาจารย์ผู้สอนได้ประเมินการสอนของตนเองเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา ก็จะทำให้ผู้สอนได้ทราบว่าสอนครบตามหัวข้อที่วางแผนไว้หรือไม่ พอใจวิธีการสอนของตนหรือไม่ หัวข้อที่กำหนดไว้จำเป็นหรือไม่ หรือมีหัวข้ออื่นที่เหมาะสมและจำเป็นมากกว่าหรือไม่ ข้อมูลจากรายการหนังสืออ่านประกอบหากได้มีการนำมาวิเคราะห์ จะแสดงถึงการติดตามศาสตร์ของอาจารย์ว่ามีความทันสมัยหรือไม่ ข้อมูลจากเนื้อหารายวิชาและข้อมูลวิธีการสอนที่อาจารย์ระบุไว้ในประมวลรายวิชา หากได้นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างภาคการศึกษาที่รายวิชานั้น ๆ เปิดสอน และพบว่ามีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง ก็แสดงถึงการพัฒนารายวิชาของอาจารย์ได้ส่วนหนึ่ง ข้อมูลเหล่านี้ย่อมแสดงถึงคุณภาพของอาจารย์ว่าเป็นผู้ติดตามความก้าวหน้าของศาสตร์ และพัฒนาปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของภาควิชา

### 1.2 ผลการดำเนินงานในการจัดทำประมวลรายวิชา

ในการกำหนดกลไกให้มีการจัดทำประมวลรายวิชานั้น มหาวิทยาลัยได้ตั้งเป้าหมายให้มีการจัดทำประมวลรายวิชาอย่างน้อยร้อยละ 50 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา ปรากฏว่าในปีการศึกษา 2540 มีคณาจารย์สนใจ จัดทำประมวลรายวิชา จำนวน 3,152 รายวิชา จากรายวิชาที่เปิดสอน 6,706 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 47 และในปีการศึกษา 2541 มีคณาจารย์จัดทำประมวลรายวิชา จำนวน 3,523 รายวิชา จากรายวิชาที่เปิดสอนทั้งหมด 6,900 รายวิชา คิดเป็นร้อยละ 51

นอกจากนั้น เพื่อให้กระบวนการในการจัดทำประมวลรายวิชาของคณาจารย์และภาควิชา มีความสะดวก คล่องตัว และสามารถจัดเก็บไว้ในรูปของฐานข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ดู การเปลี่ยนแปลงของประมวลรายวิชาได้ มหาวิทยาลัยได้พัฒนาโปรแกรมการจัดทำประมวลรายวิชา ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft access เพื่อมอบให้ภาควิชา/คณะนำไปใช้ในการจัดทำประมวลรายวิชาและจัดเก็บเป็นฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนของคณะ/ภาควิชา โดยเริ่มทดลองให้ใช้ในภาคปลายปีการศึกษา 2542 นี้ เพื่อเป็นข้อมูลป้อนกลับให้ภาควิชานำไปพัฒนาการเรียนการสอน

## 2. ระบบการพัฒนาการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยได้พัฒนาแบบการสอนขึ้น 12 แบบตามลักษณะการเรียนการสอน โดยหวังว่าจะช่วยให้อาจารย์เข้าใจการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ และเลือกนำไปใช้ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์



ของรายวิชา ที่ผ่านมาพบว่าอาจารย์มีความตื่นตัวในการเลือกใช้แบบการสอนที่เหมาะสมกับรายวิชาของตนมากขึ้น

### 3. ระบบประเมินการสอน

ในการวางระบบประเมินการสอนของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ใช้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน นอกจากจะให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนการสอน หรือประมวลรายวิชาดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังได้จัดให้มีระบบการรายงานอีก 2 รูปแบบ คือ รายงานการสอนโดยอาจารย์ (แบบ กส.2) และรายงานกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนิสิต (แบบ กส.3)

#### 3.1 การประเมินการสอนโดยอาจารย์

##### 3.1.1 รายงานการสอนโดยอาจารย์ (แบบ กส. 2)

ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยึดหลักการประเมินตนเอง ดังนั้น รายงานการสอนโดยอาจารย์จึงมีลักษณะเป็นการให้อาจารย์ประเมินตนเอง หลังจากที่สอนรายวิชานั้น ๆ โดยพิจารณาเทียบเคียงกับประมวลรายวิชา หรือแผนการสอนที่อาจารย์ได้จัดทำไว้ว่าสอนได้ครบตามเนื้อหาที่วางไว้หรือไม่ การสอนบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ วิธีจัดการเรียนการสอนเป็นที่พอใจหรือไม่ มีความพึงพอใจกับพฤติกรรมกรเรียนหรือผลการสอบของนิสิตเพียงไร เมื่อได้พิจารณาประเมินการสอนของตนเองแล้ว และหากพบความไม่เป็นไปตามแผนการสอนที่มุ่งหวังไว้ มีข้อเสนอแนะที่จะให้ภาควิชาปรับปรุงแก้ไขอะไรอย่างไร ซึ่งภาควิชาสามารถนำข้อเสนอแนะของอาจารย์มาเป็นข้อมูลในการบริหารวิชาการของภาควิชาได้ดียิ่งขึ้น เช่น เรื่องการจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด หรือการสนับสนุนการผลิตสื่อการสอน เป็นต้น นอกจากนั้นอาจารย์ยังจะได้พัฒนาปรับปรุงวิธีการสอนหรือแผนการสอน ตลอดจนการจัดแบ่งเนื้อหาวิชาที่จะสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ในการสอนครั้งต่อ ๆ ไปอีกด้วย

##### 3.1.2 ผลการดำเนินงานในการจัดทำรายงานการสอนโดยอาจารย์

ในระบบงานที่วางไว้ ได้กำหนดให้ภาควิชาเลือกรายวิชาที่จะได้รับการประเมินการสอนในแต่ละภาคการศึกษาได้เอง ซึ่งรายวิชาใดที่เลือกเข้ารับการประเมิน อาจารย์ผู้สอนจะต้องจัดทำแบบรายงานการสอนโดยอาจารย์ (แบบ กส.2) ด้วย โดยให้เจ้าหน้าที่ของภาควิชารวบรวมแบบ กส.2 เสนอหัวหน้าภาควิชา เพื่อพิจารณาเป็นราย ๆ ไปเท่านั้น ยังไม่ได้มีระบบของการรวบรวมข้อมูลจากแบบ กส.2 เพื่อการประมวลผล หรือตรวจสอบความสอดคล้องกับรายงานกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้จากนิสิต (แบบ กส.3) และยังไม่มียุทธศาสตร์ที่จะรายงานให้มหาวิทยาลัยทราบว่าภาควิชาได้ให้ความสำคัญกับการกำกับให้อาจารย์ประเมินตนเองด้วยแบบ กส.2 มากน้อยเพียงใด หรือภาควิชาได้ใช้ประโยชน์จากการพิจารณารายงานตามแบบ กส.2 หรือไม่เพียงใด



## 3.2 การประเมินการสอนโดยนิสิต

### 3.2.1 ลักษณะของแบบรายงานกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนิสิต (แบบ กส. 3)

รายงานกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นรายงานที่เปิดโอกาสให้นิสิตแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชานั้น ๆ ประกอบด้วยข้อมูล 3 ส่วน คือ

- ข้อมูลพื้นฐาน

เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับภาควิชา/คณะที่นิสิตสังกัด รหัสวิชาที่เรียน ตอนเรียน เลขประจำตัวผู้สอน รายวิชาดังกล่าวเป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือก และคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิต

- ข้อมูลการประเมินตนเองของนิสิต

เป็นข้อมูลที่นิสิตประเมินตนเองถึงความตั้งใจ ความพยายาม และความรับผิดชอบของตนเองในการเรียนรายวิชานั้น ๆ ข้อมูลส่วนนี้เป็นการตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลการประเมินโดยนิสิต

- ข้อมูลการสอนของอาจารย์

เป็นข้อมูลที่นิสิตรายงานการเรียนการสอนในรายวิชานั้น ๆ จำแนกตามการสอนแต่ละแบบ ซึ่งเมื่อนำมาเทียบกับข้อมูลประมวลรายวิชา และข้อมูลประเมินตนเองของอาจารย์จะเป็นข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำมาปรับปรุงจุดอ่อน และพัฒนาวิธีการเรียนการสอนให้ได้คุณภาพหรือทดลองรูปแบบการสอนในลักษณะอื่นเพื่อเปรียบเทียบว่ารูปแบบการสอนใดจะเหมาะสมกับรายวิชานี้

### 3.2.2 การสร้างแบบรายงานกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนิสิต (แบบ กส.3)

แบบ กส.3 ประกอบด้วยกระดาษคำถาม และกระดาษคำตอบ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูล 3 ส่วนข้างต้น สำหรับข้อมูลส่วนที่ 3 คือข้อมูลการสอนของอาจารย์นั้น เนื่องจากวิธีการสอนมีหลายแบบตามลักษณะการเรียนการสอน ดังนั้นแบบ กส.3 จึงกำหนดให้มีข้อคำถามที่เหมาะสม เฉพาะการเรียนการสอนแต่ละแบบ พร้อมตัวอย่างคำถามที่นิสิตให้ข้อมูล ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการเฉพาะกิจทำการศึกษาเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา และผ่านการพิจารณาจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 8 พฤษภาคม 2540 ณ โรงแรมมณเฑียร โดยมหาวิทยาลัยได้จัดทำกระดาษคำถาม สำหรับแบบ กส.3 ของการสอนแต่ละแบบให้ภาควิชา/คณะที่ประสงค์จะใช้แบบ กส.3 ของทางมหาวิทยาลัยสามารถนำไปใช้ได้ หรือคณะ/ภาควิชาอาจจัดทำในรูปแบบอื่น แต่ให้ผลในการตรวจสอบเป็นข้อมูลป้อนกลับแก่อาจารย์ได้เหมือนกันก็ได้

ลักษณะการเรียนการสอน 12 แบบ ได้แก่

1. การสอนแบบในห้องปฏิบัติการ
  2. การสอนแบบ Problem Based Learning
  3. การสอนแบบสาธิต
  4. การสอนแบบบรรยาย
  5. การสอนแบบโครงการ
  6. การสอนแบบสัมมนา
  7. การสอนแบบฝึกภาคสนาม
  8. การสอนแบบบรรยายเชิงอภิปราย
  9. การสอนแบบ Tutorial group
  10. การสอนแบบ Brainstorming Group
  11. การสอนแบบบรรยายเชิงปฏิบัติ
  12. การสอนแบบปฏิบัติ (Bedside)
- 3.3 ขั้นตอนการดำเนินงานในการประเมินการสอน

### 3.3.1 การเลือกรายวิชาเพื่อประเมิน

ทุกหน่วยงานควรวางแผนการดำเนินงานในการประเมินผลการเรียนการสอนของอาจารย์ภายในระยะเวลา 4 ปี การเลือกรายวิชาที่ประเมินผลฯ ต่อภาคการศึกษาอาจเลือกให้กระจายในแต่ละภาคการศึกษาได้ แต่ต้องให้ครบจำนวนรายวิชาที่ต้องการประเมินผลฯ ตามกำหนดเวลา ทั้งนี้หน่วยงานจะต้องแจ้งให้อาจารย์ที่ประสงค์จะทำการประเมินผลฯ ได้ทราบขั้นตอน และกำหนดเวลาในการดำเนินงาน ทั้งในส่วนรายวิชาที่สอนคนเดียว และรายวิชาที่สอนเป็นทีม

ในการเลือกรายวิชาเพื่อประเมินนี้แม้ว่าภาควิชาจะมีอิสระในการเลือก แต่ก็น่าจะวางแผนไว้ว่าภายใน 2 ปี อาจารย์ควรได้รับการประเมินการสอนครบทุกคน และภายใน 4 ปี ทุกรายวิชาจะได้รับการประเมินผลการสอน

### 3.3.2 การจัดพิมพ์กระดาษคำถาม (แบบ กส.3) และการขอกระดาษคำตอบคอมพิวเตอร์

หลังจากที่หน่วยงานเลือกหรือสร้างแบบ กส.3 ที่จะใช้ในแต่ละรายวิชาแล้ว หน่วยงานจะต้องดูแลจัดพิมพ์กระดาษคำถาม (แบบ กส.3) ตามจำนวนนิสิตในรายวิชาที่มีการประเมินผลฯ ในภาคการศึกษานั้น ๆ และตามจำนวนแบบ กส.3 ที่คณะได้เลือกหรือสร้างขึ้น กระดาษคำถามสามารถนำกลับมาใช้ได้อีกในรายวิชาของภาคการศึกษาต่อไปที่เลือกแบบการสอนชนิดเดียวกันในการประเมิน ส่วนกระดาษคำตอบคอมพิวเตอร์หากคณะใช้รูปแบบเดียวกับมหาวิทยาลัยสามารถขอได้ที่สำนักบริหารวิชาการ สำนักงานมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



### 3.3.3 การดำเนินการในการแจกและเก็บแบบ กส.3

การแจกและจัดเก็บแบบ กส.3 ควรกระทำประมาณอาทิตย์สุดท้ายที่มีการสอนรายวิชานั้นทั้งนี้หน่วยงานควรจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำในการแจกและจัดเก็บแบบ กส.3 โดยมีกำหนดเวลา เช่น

- รายวิชาที่สอนคนเดียว ควรจัดเก็บแบบ กส.3 ในสัปดาห์สุดท้ายที่มีการเรียนการสอนในรายวิชานั้น
- รายวิชาที่สอนเป็นทีม ควรจัดเก็บแบบ กส.3 ในช่วงเวลาสุดท้ายของอาจารย์ผู้สอนร่วมทุกท่านในแต่ละรายวิชานั้น

### 3.3.4 การอ่านแบบ กส.3 ด้วยเครื่อง SCANNER

เพื่อความสะดวกในการประมวลข้อมูล มหาวิทยาลัยได้จัดบริการเครื่อง SCANNER ให้โดยเจ้าหน้าที่ของภาควิชาหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของคณะติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยกำหนดเวลาที่เหมาะสมในการนำแบบประเมินฯ (กส.3) มาอ่านผล (SCAN) และนำข้อมูลกลับไปเพื่อประมวลผล

### 3.3.5 การประมวลผล และสรุปข้อมูล

หลังจากอ่านข้อมูลด้วยเครื่อง SCANNER แล้ว หน่วยงานนำข้อมูลกลับไปประมวลผลที่ภาควิชา โดยมหาวิทยาลัยได้พัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปติดตั้งไว้ให้แล้วที่คณะ/ภาควิชา คือโปรแกรม “ประเมินผล” ซึ่งได้จัดอบรมให้เจ้าหน้าที่ของคณะ/ภาควิชาสามารถใช้โปรแกรมดังกล่าวในการประมวลผลและจัดพิมพ์รายงานผลการประเมิน 3 ระดับ คือ ระดับบุคคล ระดับภาควิชา และระดับคณะ โดยรายงานรายบุคคลจะส่งให้อาจารย์ทุกคนที่ประเมิน และสำเนาเสนอหัวหน้าภาควิชา รายงานระดับภาควิชาพร้อมติดตั้งฐานข้อมูลของภาควิชาจัดส่งให้คณะ คณะรวบรวมรายวิชาทุกภาควิชาและปรับปรุงฐานข้อมูลของทุกภาควิชา ตามโปรแกรม “ประเมินผล” เพื่อจัดพิมพ์เป็นรายงานระดับภาควิชา/คณะส่งมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจัดทำรายงานในภาพรวมเสนอสภามหาวิทยาลัยต่อไป

## 3.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินการสอน

: ในระดับตัวอาจารย์เอง จะได้รับข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งเป็นความคิดเห็นจากผู้เรียนโดยตรงทำให้ทราบจุดอ่อน หรือข้อต่อที่ควรพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น หรือบางรายวิชาอาจมีข้อมูลบ่งชี้ให้ทราบว่าสมควรจะใช้วิธีการสอนแบบใดใน 12 แบบ จึงจะพัฒนาผู้เรียนได้ดี และมีคุณภาพ

: ในระดับหน่วยงาน/คณะ/ภาควิชา สามารถจะนำรายงานผลมาพิจารณาเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน พัฒนาอาจารย์ และช่วยในการบริหารจัดการการเรียนการสอน รวมทั้งการสนับสนุนการผลิตสื่อการสอนตลอดจนการจัดงบประมาณเพื่อซื้อหนังสือที่สอดคล้องกัน

### 3.5 ผลการดำเนินงานในระบบประเมินการสอน

จากการที่มหาวิทยาลัยกำหนดนโยบาย และดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบตั้งแต่ภาค  
ต้นปีการศึกษา 2540 เป็นต้นมา คณะ/ภาควิชาได้ให้ความสนใจ มีอาจารย์แสดงความจำนงขอรับ  
การประเมินเพิ่มขึ้น

	<u>อาจารย์ที่ได้รับการประเมินผล</u>	<u>รายวิชาที่ได้รับการประเมินผล</u>
ภาคต้น' 40	879 คน	862 รายวิชา
ภาคปลาย' 40	1,455 คน	1,247 รายวิชา
ภาคต้น' 41	1,814 คน	1,380 รายวิชา

ในด้านแบบประเมินซึ่งมีข้อคำถามให้นิสิตตอบจำแนกเป็น 12 แบบ ตามวิธีการสอน  
นั้น มหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้ผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์คุณภาพแบบประเมินทั้ง 12 แบบ ในด้าน  
ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (internal consistency) และความตรงเชิงโครงสร้าง พบ  
ว่าค่าความเที่ยงของแบบประเมินการสอนทั้ง 12 แบบ มีค่าสูงในเกือบทุกคณะและทุกแบบ  
ประเมิน แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามในแบบประเมินมีความสอดคล้องกันในภาพรวมของแต่ละแบบ  
ประเมินค่อนข้างสูง สำหรับคุณภาพด้านความตรงของแบบประเมิน พบว่าแบบประเมินส่วนใหญ่  
มีความตรงอยู่ในระดับสูงและปานกลาง โดยแบบประเมินที่มีความตรงสูงมี 5 แบบ ได้แก่  
แบบประเมินการสอนในห้องปฏิบัติการ แบบประเมินการสอน Problem based learning  
แบบประเมินการสอนแบบโครงการ แบบประเมินการสอน Brainstorming group และแบบ  
ประเมินการสอนแบบปฏิบัติ (Bedside)

แบบประเมินที่มีค่าความตรงระดับปานกลางมี 4 แบบ ได้แก่ แบบประเมินการสอน  
แบบบรรยาย แบบประเมินการสอนบรรยายเชิงอภิปราย แบบประเมินการสอนบรรยายเชิงปฏิบัติ  
ส่วนแบบประเมินการสอนที่มีค่าความตรงในระดับต่ำมี 4 แบบ ได้แก่ แบบประเมินการสอนแบบ  
สาธิต แบบประเมินการสอนสัมมนา แบบประเมินการสอนแบบฝึกภาคสนาม และแบบประเมิน  
การสอน tutorial group

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญก็ได้มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการปรับปรุงคุณภาพของแบบประเมิน โดย  
เฉพาะแบบประเมินที่มีค่าความตรงต่ำ 4 แบบ ข้างต้น และบางข้อคำถามที่ผลการวิเคราะห์แสดง  
ให้เห็นว่าควรปรับปรุง นอกจากนั้น ในการพัฒนาแบบประเมินการสอนที่ประเมินโดยผู้เรียนเพื่อให้  
ผลการประเมินมีความเที่ยง และความตรง ข้อคำถามในแบบประเมินควรถามข้อเท็จจริงที่เป็นข้อ  
มูลเชิงประจักษ์ เช่น พฤติกรรมของผู้สอน ข้อมูลที่เป็นสถิติ มากกว่าที่จะถามข้อมูลที่เป็นความคิด  
เห็น หรือการตัดสินจากความรู้สึก ซึ่งมหาวิทยาลัยน่าจะได้นำมาพิจารณาปรับปรุงคุณภาพของ  
แบบประเมินต่อไป

จุฬาฯ ของเรา

ปีที่ ๔๒ แห่งการสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



3

การดำเนินงาน  
การตรวจเยี่ยมภาควิชา  
ในระบบประกันคุณภาพวิชาการ  
ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

# การดำเนินงาน

## การตรวจเยี่ยมภาควิชาในระบบประกันคุณภาพวิชาการ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การตรวจเยี่ยมภาควิชาเป็นขั้นตอนหนึ่งในระบบประกันคุณภาพวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขั้นตอนนี้อันที่จริงเป็นการดำเนินงานของคณะในระบบการประกันคุณภาพวิชาการของตนเองในระดับคณะ ก่อนที่คณะจะจัดทำรายงานประเมินคุณภาพของตนเองส่งมาเสนอมหาวิทยาลัย เพื่อขอรับการตรวจเยี่ยมต่อไป ในขั้นตอนนี้มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการในเรื่องนี้แทนคณะเพื่อให้ระบบประกันคุณภาพวิชาการของมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการเต็มรูปได้เร็วขึ้น

ในการตรวจเยี่ยมภาควิชาครั้งแรกนี้ มหาวิทยาลัยเลือกคณะ 5 คณะ ที่มีลักษณะแตกต่างกันทั้งในขนาด และในลักษณะการบริหารกล่าวคือ คณะแพทยศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ เป็นคณะที่มีขนาดใหญ่ มีภาควิชาจำนวนมาก คณะครุศาสตร์เป็นคณะขนาดกลาง และคณะพยาบาลศาสตร์เป็นคณะเล็กและไม่มีภาควิชา อีกทั้งมีการเรียนการสอนเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา การที่จำนวนภาควิชามีมากนั้น มีผลกระทบต่อจำนวนชุดของกรรมการ คณะพยาบาลศาสตร์ใช้กรรมการชุดเดียว ในขณะที่คณะแพทยศาสตร์และคณะวิศวกรรมศาสตร์มีกรรมการหลายชุด แต่ละชุดมีประธานต่างกัน มีกรรมการซึ่งอาจซ้ำกันได้ แต่มีจำนวน 4 คนทุกชุด และมีเลขานุการคนเดียวกันในทุกชุด แต่คณะวิทยาศาสตร์มีประธานคนเดียวมีกรรมการชุดเดียวที่มีจำนวนไม่คงที่ในทุกครั้งที่เราไปตรวจเยี่ยมภาควิชาและมีเลขานุการคนเดียว

### 1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อทราบการดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพวิชาการของภาควิชา ว่าได้ดำเนินการไปในเรื่องใด ด้วยวิธีการใด และมีผลอย่างไรบ้าง
- 1.2 เพื่อทดลองระบบการตรวจเยี่ยมภาควิชาซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งในระบบประกันคุณภาพวิชาการของมหาวิทยาลัยในเรื่องขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานว่ามีจุดบกพร่องที่ต้องแก้ไขหรือไม่อย่างไร



- 1.3 เพื่อศึกษาสถานภาพระบบฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการในระดับภาควิชา คณะ และมหาวิทยาลัย

## 2. ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

การดำเนินงานในระบบตรวจเยี่ยมภาควิชา มีขั้นตอน/และวิธีการดำเนินงานดังนี้

### 2.1 การเขียนรายงานของภาควิชา

ในการตรวจเยี่ยมภาควิชา นั้น ข้อมูลที่ใช้เป็นพื้นฐานในการตรวจเยี่ยม ได้แก่ รายงานการประเมินตนเองของภาควิชา ซึ่งภาควิชาจัดทำขึ้น ด้วยเหตุนี้ กองบริการการศึกษา (พ.ศ.2541) จึงได้จัดกิจกรรมต่อไปนี้

- 1.) จัดทำแบบฟอร์มรายงานและประเด็นคำถามที่ภาควิชาจะใช้เป็นแนวทางในการรายงาน
- 2.) จัดประชุมหัวหน้าภาควิชาในแต่ละคณะ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อจะเกิดความร่วมมือ และขอความร่วมมือในการรายงานตนเอง

ในการตรวจเยี่ยมภาควิชาครั้งแรกในระบบประกันคุณภาพทางวิชาการนั้น ได้มีการจัดประชุมหัวหน้าภาควิชา 57 ภาควิชา จากคณะแพทยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ ครุศาสตร์ และพยาบาลศาสตร์ รวม 5 คณะ ในช่วงเดือนมกราคม 2542

### 2.2 การสรรหาคณะกรรมการตรวจเยี่ยมภาควิชา

องค์คณะกรรมการตรวจเยี่ยมภาควิชาแต่ละชุดนั้นประกอบด้วยกรรมการ 5 คน มีประธาน 1 คน กรรมการภายใน 2 คน กรรมการภายนอก 2-3 คน ภาควิชาเป็นผู้เสนอรายชื่อกรรมการที่ภาควิชาเห็นสมควรตามองค์ประกอบข้างต้นมาที่มหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาคัดเลือกอีกครั้งหนึ่ง กองบริการการศึกษา (ปัจจุบันคือ สำนักบริหารวิชาการ) จัดชุดเลขานุการสำหรับคณะกรรมการทุกชุด โดยมีเลขานุการ 2 คน ทำหน้าที่เขียนรายงาน และผู้ช่วยเลขานุการทำหน้าที่ประสานงานการจัดประชุม การจัดเอกสารและงานธุรการอื่น ๆ

### 2.3 การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการสำหรับคณะกรรมการตรวจเยี่ยมภาควิชา

เพื่อให้คณะกรรมการมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการไปตรวจเยี่ยมภาควิชา เข้าใจปรัชญา และโครงสร้างของระบบประกันคุณภาพวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าใจบทบาทของกรรมการ บทบาทประธานกรรมการ และบทบาทเลขานุการในการไปตรวจเยี่ยมภาควิชา และได้ทราบประสบการณ์ของการไปเยี่ยมภาควิชา จากผู้ที่ผ่านขั้นตอนนี้ไปแล้ว

กองบริการการศึกษา (มกราคม 2542) จึงจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการการตรวจเยี่ยมภาควิชาขึ้นโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาจากมหาวิทยาลัยเซาท์แธมป์ตัน 2 คนมาเป็นวิทยากร ทั้งนี้ด้วยความช่วยเหลือของบริติชเคาน์ซิล

## 2.4 รูปแบบคณะกรรมการในการตรวจเยี่ยมภาควิชาและการดำเนินการในการตรวจเยี่ยมภาควิชา

คณะกรรมการที่ใช้ในการตรวจเยี่ยมภาควิชามี 2 รูปแบบใหญ่ คือแบบกรรมการชุดเดียวตรวจเยี่ยมทุกภาควิชาได้แก่ กรรมการตรวจเยี่ยมภาควิชาในคณะวิทยาศาสตร์ และคณะพยาบาลศาสตร์ (ซึ่งเป็นคณะที่ไม่แบ่งภาควิชา) และแบบที่ใช้กรรมการหลายชุดแต่เลขานุการคนเดียวได้แก่ คณะกรรมการตรวจเยี่ยมภาควิชาในคณะแพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และครุศาสตร์ ในการตรวจเยี่ยมภาควิชา คณะกรรมการในแต่ละคณะมีขั้นตอนหลักๆ ในการตรวจเยี่ยมไม่แตกต่างกัน แต่การเรียงลำดับขั้นตอนและรายละเอียดในการปฏิบัติรวมทั้งการให้คำแนะนำกับขั้นตอนแตกต่างกันดังนี้

### 2.4.1 กรณีคณะพยาบาลศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์เป็นคณะที่ไม่มีภาควิชา มีคณะกรรมการตรวจเยี่ยมทั้งสิ้น 6 คน ก่อนการตรวจเยี่ยม คณะกรรมการจะประชุมกันก่อนจำนวน 2 ครั้ง เพื่อพิจารณาแบบรายงานการประเมินตนเองของคณะ ศึกษาข้อมูล/เอกสารที่ขอเพิ่มเติม คณะกรรมการร่วมกันกำหนดขอบเขต วัตถุประสงค์ในการตรวจเยี่ยม กำหนดประเด็นปัญหาเพื่อใช้เป็นแนวคำถาม

ระยะเวลาตรวจเยี่ยมใช้ 1 วันเต็ม (8.30-16.00 น.) ภาคเช้า คณะบดีพบคณะกรรมการตรวจเยี่ยมพร้อมรายงานภาพรวมของคณะประมาณ 15 นาที จากนั้นคณะกรรมการพบกับรองคณบดีที่รับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ เยี่ยมชมสถานที่ ห้องเรียน ห้องสมุด ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง รับประทานอาหารกลางวันร่วมกันระหว่างผู้บริหารคณะและคณะกรรมการ ภาคบ่าย คณะกรรมการพบกับตัวแทนอาจารย์อาวุโส ตัวแทนอาจารย์อ่อนอาวุโส นิสิตทุกชั้นปี นิสิตเก่า และบุคลากรสายสนับสนุน จากนั้นคณะกรรมการสรุปประเด็นร่วมกัน แล้วจึงพบกับคณบดีเพื่อให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นของคณะกรรมการที่ได้จากการตรวจเยี่ยม โดยประธานสรุป และกรรมการเป็นผู้เสริม



การเขียนรายงานการตรวจเยี่ยม เลขานุการเป็นผู้เขียนรายงาน จัดส่งให้  
กรรมการพิจารณาและจัดส่งให้คณะพิจารณารายงานอีกครั้ง

#### 2.4.2 กรณีคณะวิทยาศาสตร์

คณะวิทยาศาสตร์เป็นคณะที่มี 14 ภาควิชา มีคณะกรรมการตรวจเยี่ยมทั้งสิ้น  
12 คน เป็นประธาน 1 คน กรรมการภายใน 2 คน กรรมการภายนอก 6 คน เลขานุการ 2 คน และ  
ผู้ช่วยเลขานุการ 1 คน ก่อนการตรวจเยี่ยม ฝ่ายเลขานุการจะนำรายงานการประเมินตนเองของ  
ภาควิชาและข้อมูลที่ขอเพิ่มเติมมาจัดทำเป็นข้อมูลเชิงวิเคราะห์เตรียมไว้ การตรวจเยี่ยมภาควิชา  
ใช้เวลาภาควิชาละครึ่งวัน โดยก่อนการตรวจเยี่ยมคณะกรรมการ จะใช้เวลาประมาณ 30 นาที เพื่อ  
ประชุมปรึกษาหารือ และ/หรือพิจารณารายงานการตรวจเยี่ยมภาควิชาที่แล้วมา สองชั่วโมงถัดมา  
คณะกรรมการ จะพบกับกรรมการบริหารภาควิชา เพื่อพิจารณาข้อมูลเชิงวิเคราะห์ที่จัดทำโดย  
ฝ่ายเลขานุการเป็นผู้นำเสนอ พร้อมการพูดคุยซักถามขอความเห็นเพิ่มเติม หลังจากนั้นคณะ  
กรรมการแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ทำกิจกรรม 3 อย่างพร้อมกันคือ พูดคุยซักถามผู้แทนอาจารย์ ผู้แทน  
นิสิต และเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการ ใช้เวลาในช่วงนี้ 1 ชั่วโมง ต่อจากนั้นคณะกรรมการทั้งหมด  
หัวหน้าภาควิชาและผู้แทนภาควิชารับประทานอาหารร่วมกันพร้อมฟังสรุปผลการตรวจเยี่ยมภาค  
วิชาจากคณะกรรมการ

ในการจัดทำรายงาน เลขานุการเป็นผู้เขียนร่างรายงานการตรวจเยี่ยมภาค  
วิชาแต่ละภาคให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วจึงส่งให้แก่ภาควิชาได้รับทราบ  
ความเห็นของการตรวจเยี่ยมที่เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อพิจารณา จากนั้นจึงจัดให้หัวหน้าภาควิชา  
และผู้แทนอีก 1 คน ของแต่ละภาควิชาได้ประชุมร่วมกับคณะกรรมการเพื่อแสดงความคิดเห็น  
ต่อรายงานของภาควิชาดังกล่าว โดยจัดกลุ่มละ 4-5 ภาควิชา เมื่อภาควิชาได้แสดงความคิดเห็น  
แล้ว คณะกรรมการได้พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมหรือคงไว้ หลังจากนั้นจึงจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์  
ต่อไป

เมื่อได้ทำการตรวจเยี่ยมครบทุกภาควิชาแล้ว คณะกรรมการได้มีการประชุม  
ร่วมกันอีกครั้ง เพื่อนำผลการตรวจเยี่ยมภาควิชาทั้งหมด มาสรุปวิเคราะห์สถานภาพของภาควิชา  
ในภาพรวม และจัดทำรายงานสรุปเสนอต่อคณะกรรมการประจำคณะเพื่อรับทราบความคิดเห็น  
และข้อเสนอแนะที่คณะกรรมการจัดทำขึ้น รวมถึงการวิเคราะห์ระบบประกันคุณภาพของภาควิชา  
ในคณะวิทยาศาสตร์

### 2.4.3 กรณีคณะวิศวกรรมศาสตร์

คณะวิศวกรรมศาสตร์มี 12 ภาควิชา มีกรรมการ 13 คน แบ่งเป็น 2 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย ประธาน 1 คน กรรมการภายใน 2 คน กรรมการภายนอก 3 คน เลขานุการ 2 คน และผู้ช่วยเลขานุการ 1 คน แต่ละชุดตรวจเยี่ยม 6 ภาควิชา โดย กรรมการภายใน เลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ ไปตรวจเยี่ยมทุกภาควิชา ก่อนเริ่มดำเนินการในกระบวนการตรวจเยี่ยมทั้งหมด คณะกรรมการได้จัดประชุมกับผู้บริหารคณะและหัวหน้าภาควิชาทุกท่าน เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันในวัตถุประสงค์ สร้างความชัดเจนในบทบาทของคณะ ภาควิชา และคณะกรรมการ รวมทั้งกำหนดระยะเวลาและรูปแบบต่าง ๆ การตรวจเยี่ยมภาควิชาแต่ละครั้งใช้เวลาครึ่งวัน โดย คณะกรรมการใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง เพื่อประชุมปรึกษาหารือและพิจารณารายงานการประเมินตนเองพร้อมแจกแบบฟอร์มสำหรับกรรมการให้ข้อคิดเห็นหลังเสร็จจากการตรวจเยี่ยมแล้ว หลังจากการปรึกษาหารือของคณะกรรมการแล้ว คณะกรรมการพบผู้บริหารภาควิชา โดยให้หัวหน้าภาควิชาบรรยายสรุปประมาณ 30 นาที และตอบข้อซักถามของกรรมการ จากนั้น คณะกรรมการพบผู้แทนอาจารย์ และผู้แทนบุคลากร ผู้แทนนิสิตทุกระดับการศึกษา เยี่ยมชมห้องสมุด และห้องปฏิบัติการ ซึ่งบางครั้งการตรวจเยี่ยมใช้เวลาซักถามและชมสถานที่ยาวนานเกินเวลาที่กำหนดไว้มากสำหรับกรรมการบางชุดในบางภาควิชา

อนึ่งเนื่องจากภาควิชาไม่ได้ดูแลนิสิตปีที่ 1 ของคณะ ดังนั้นคณะกรรมการจึงได้มีการพบปะพูดคุยกับคณบดีและรองคณบดีเพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปีที่ 1 และข้อมูลอื่น ๆ ระดับคณะ

ในการเขียนรายงานการตรวจเยี่ยมระดับภาควิชา เลขานุการเป็นผู้เขียนเสนอให้คณะกรรมการพิจารณา แล้วส่งให้ภาควิชาเพื่อให้ข้อคิดเห็นก่อนนำมาปรับแก้อีกครั้งหนึ่ง สำหรับรายงานในระดับคณะ เลขานุการเป็นผู้เขียนรายงานเสนอคณะกรรมการพิจารณา และเนื่องด้วยเวลาจำกัด คณะกรรมการจึงส่งรายงานทั้งระดับภาควิชาที่แก้ไขแล้วและรายงานระดับคณะ ให้คณะพิจารณาเพื่อให้ออกส่ง

### 2.4.4 กรณีคณะครุศาสตร์

คณะครุศาสตร์มี 10 ภาควิชา และมีอีก 1 ภาควิชา ปรับสภาพเป็นสำนักวิชา วิทยาศาสตร์การกีฬา มีคณะกรรมการทั้งสิ้น 12 คน แบ่งออกเป็น 2 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วย ประธาน 1 คน กรรมการภายใน 1 คน กรรมการภายนอก 2 คน เลขานุการ 2-4 คน และผู้ช่วย



เลขานุการ 1 คน เลขานุการจะสลับกันไปตรวจเยี่ยมแต่ละภาควิชา แต่จะมีเลขานุการ 1 คน ที่เป็นหลักในการตรวจเยี่ยมทุกภาควิชา การตรวจเยี่ยมใช้เวลาภาควิชาละครึ่งวัน ก่อนการตรวจเยี่ยม คณะกรรมการจะพิจารณาจากรายงานการประเมินตนเองของภาควิชา และประชุมปรึกษาหารือกันก่อนประมาณ 1 ชั่วโมง เพื่อสรุปประเด็นที่จะพูดคุยกับภาควิชา ในการพบกับภาควิชา หัวหน้าภาควิชาบรรยายสรุปเกี่ยวกับภาควิชาประมาณ 20 นาที ก่อนการพูดคุยซักถามกับ กรรมการบริหารภาควิชา ตัวแทนอาจารย์ หรืออาจารย์ทุกท่านในภาควิชา มีการพบกับ ผู้แทนนิสิตทุกระดับการศึกษาประมาณ 30 นาที อาจมีเยี่ยมห้องปฏิบัติการ และศูนย์ต่าง ๆ ของภาควิชา (ถ้ามี) คณะกรรมการฯ ได้จัดเวลาไว้อีกครั้งวัน ตรวจเยี่ยมห้องสมุด และศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษาของคณะ

การเขียนรายงาน เลขานุการเป็นผู้เขียนรายงานเสนอกรรมการพิจารณา แล้วจึงส่งให้ภาควิชาแสดงความคิดเห็น มีการเขียนรายงานภาพรวมสรุประบบประกันคุณภาพของภาควิชา ส่งให้คณบดีพิจารณา และเข้าพบกรรมการประจำคณะเพื่อนำเสนอรายงานคณะและรับฟังข้อสังเกต และข้อคิดเห็นจากกรรมการประจำคณะ

### 2.3.5 กรณีคณะแพทยศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์มี 21 ภาควิชา มีกรรมการ ทั้งสิ้น 14 คน แบ่งคณะกรรมการเป็น 3 ชุด แต่ละชุดประกอบด้วยประธาน 1 คน กรรมการภายใน 1-2 คน กรรมการภายนอก 2 คน เลขานุการ 2 คน และผู้ช่วยเลขานุการ 1 คน เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการตรวจเยี่ยมทุกภาควิชา คณะกรรมการฯ ใช้เวลาตรวจเยี่ยมภาควิชาละ 2 ครั้งๆละครึ่งวัน ช่วงครึ่งวันแรกคณะกรรมการได้ใช้เวลาประมาณ 30 นาที ในการพิจารณารายงานการประเมินตนเอง และปรึกษาหารือ รวมทั้งแจกแบบฟอร์มที่จะให้คณะกรรมการให้ความเห็นเมื่อสิ้นสุดการตรวจเยี่ยม ในช่วงที่พบกับภาควิชาซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าภาควิชา กรรมการภาควิชา ผู้แทนอาจารย์อาวุโส 1-2 ท่าน ผู้แทนอาจารย์รุ่นเยาว์ 1-2 ท่าน หัวหน้าภาควิชาจะบรรยายสรุปก่อนประมาณ 30 นาที จากนั้นคณะกรรมการซักถาม พร้อมดูเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และสื่อการสอนต่าง ๆ ครึ่งวันที่สอง ช่วง 2 ชั่วโมงแรกคณะกรรมการ พบผู้แทนนิสิตระดับต่าง ๆ 1 ชั่วโมง หลังพบบุคลากรสาย ข และสาย ค รวมทั้งเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ห้องพัก Resident

ในการเขียนรายงาน เลขานุการเป็นผู้เขียนรายงานเสนอกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วจึงส่งให้ภาควิชาเพื่อให้ความเห็น ในการจัดทำรายงานสรุปภาพรวมของระบบประกันคุณภาพทางวิชาการของคณะนั้น คณะกรรมการทุกคนพบกับคณะกรรมการประจำคณะเพื่อสรุปรายงาน ให้ความเห็นของกรรมการและรับฟังความคิดเห็นจากคณะกรรมการประจำคณะ

อนึ่งมีข้อสังเกตว่า กรณีคณะแพทยศาสตร์และคณะวิศวกรรมศาสตร์นั้น คณะกรรมการแต่ละท่านจะต้องเขียนรายงานสรุปผลการตรวจเยี่ยมแต่ละภาควิชาที่ตนรับผิดชอบในแบบฟอร์มที่ฝ่ายเลขานุการจัดขึ้นเพื่อให้เลขานุการใช้ส่งเคราะห์ในการเขียนสรุปรายงาน แต่ในทางปฏิบัติคณะกรรมการ ไม่ส่งแบบฟอร์มแสดงความเห็นกลับคืนทุกคน อย่างไรก็ตามมีการจัดส่งรายงานที่ฝ่ายเลขานุการจัดทำขึ้นไปให้คณะกรรมการทุกคนให้ความเห็นชอบหรือแก้ไข หลังจากนั้นมีการจัดประชุมรวมเพื่อยืนยันความเห็นในรายงานของภาควิชาทุกภาควิชาก่อนการส่งรายงานไปยังแต่ละภาควิชา เมื่อภาควิชาพิจารณารายงานการตรวจเยี่ยมภาควิชาแล้วภาควิชาสามารถส่งความเห็นหรือคำชี้แจงมาได้ คณะกรรมการพิจารณาความเห็นและคำชี้แจงแล้ว หากเป็นการท้วงติงในข้อมูลจะแก้ไขข้อมูลในรายงาน ส่วนความเห็นหรือการชี้แจงของภาควิชาจะแนบไว้กับรายงาน เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับการตรวจเยี่ยมภาควิชาครั้งต่อไป

ถึงแม้ว่ารายละเอียดของการไปตรวจเยี่ยมภาควิชาจะแตกต่างกันไป แต่ขั้นตอนหลัก ๆ ก็คือ การสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของภาควิชาซึ่งอาจจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรโดยเลขานุการ หรือโดยการอภิปรายร่วมกันของคณะกรรมการก่อนการพบ ภาควิชาเพื่อสรุปประเด็นคำถาม; การซักถามตัวแทนภาควิชา ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนของภาควิชาในจำนวนและจากกลุ่มสมาชิกของภาคที่ไม่ต่างกัน; การซักถามเพื่อหาข้อมูลการดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพทางวิชาการของภาควิชาไม่ต่างกัน แต่อาจมีน้ำหนักในการให้ข้อเสนอหรือข้อวิจารณ์แตกต่างกันเช่น กรณีคณะวิทยาศาสตร์นั้นคณะกรรมการมีการให้ความเห็นและข้อเสนอนะแก่มาก; การเขียนรายงานการตรวจเยี่ยมภาควิชา (โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ) อาจแตกต่างกันที่ในบางคณะมีการสรุปอภิปรายก่อนการเขียนรายงาน; การเขียนรายงานสรุปรวมให้เห็นระบบประกันคุณภาพทางวิชาการของภาควิชาในคณะ; และการนำเสนอคณะกรรมการประจำคณะเพื่อฟังความเห็น และบันทึกความเห็นของคณะแนบรายงานเป็นหลักฐาน



## 2.5 การประสานงานในการจัดประชุม

ในระหว่างกระบวนการตรวจเยี่ยม ผู้ช่วยเลขานุการจะมีหน้าที่ติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการ เลขานุการ หัวหน้าภาควิชาและ/หรือ เจ้าหน้าที่ของภาควิชารวมทั้งฝ่ายวิชาการของคณะ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องต่อไปนี้เป็นคือ

- ก. การนัดหมายเวลาคณะกรรมการในการตรวจเยี่ยมภาควิชา มีข้อสังเกตการนัดหมายคณะกรรมการว่า ในกรณีที่มีคณะกรรมการหลายชุดนั้น การดำเนินงานที่น่าจะเป็นแบบได้ก็คือ การใช้เวลาของประธานของแต่ละชุดคณะกรรมการเป็นตัวหลัก โดยขอให้ประธานใช้เวลาให้มากที่สุด และให้คณะกรรมการทั้งหมดเลือกเวลาที่เหมาะสม โดยวิธีนี้จะทำให้มีการกำหนดวันแน่นอนและคณะกรรมการทุกคนถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องไปตรวจเยี่ยมภาควิชาตามกำหนด นอกจากนี้การนัดหมายวันไปตรวจเยี่ยมภาควิชาจะต้องชัดเจน เพราะภาควิชาต้องจัดเตรียมบุคคลที่จะมาพบกรรมการ การเลื่อนนัดวันไม่น่าจะเกิดขึ้นนอกจากจำเป็นจริง ๆ
- ข. การขอข้อมูลเพิ่มเติมจากภาควิชาซึ่งจะต้องแก้ไขต่อไป โดยการกำหนดให้ชัดเจนล่วงหน้าว่าต้องการข้อมูลใดแน่

## 3. สรุปภาพรวมระบบประกันคุณภาพวิชาการในระดับภาควิชา

ระบบประกันคุณภาพวิชาการระดับภาควิชาในคณะ 5 คณะ คือ คณะแพทยศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์ และคณะพยาบาลศาสตร์ อาจสรุปได้ดังนี้

### 3.1 จุดมุ่งหมาย

จุดมุ่งหมายที่แสดงไว้ในรายงานระบบประกันคุณภาพวิชาการของภาควิชา ส่วนใหญ่เป็นจุดมุ่งหมายที่มีลักษณะไม่แตกต่างกัน คือ มีการระบุจุดมุ่งหมายในด้านการสอน ภาควิจัย และการบริการวิชาการที่ไม่แตกต่างกับจุดมุ่งหมายทั่วไปของคณะและของมหาวิทยาลัย ทุกภาควิชายังมีแนวคิดอนุรักษ์ที่ยังเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต แต่ก็มียังบางภาควิชาที่เริ่มมีแนวคิดมุ่งไปสู่การพัฒนาบัณฑิตศึกษามากขึ้น ถึงแม้ว่าการระบุจุดมุ่งหมายในลักษณะนี้จะเป็นลักษณะที่เคยปฏิบัติกันมาและเป็นไปในทิศทางที่ควร แต่ภาควิชาที่น่าจะจัดทำจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและมีลักษณะเฉพาะของภาควิชาได้โดยพิจารณาความพร้อมศักยภาพ

และโอกาสที่แตกต่างกันในแต่ละภาควิชา การให้ความสำคัญกับการงานที่อาจแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลา รวมทั้งปัญหาของภาควิชาที่อาจเป็นอุปสรรคและต้องจัดการแก้ไขเพื่อให้จุดมุ่งหมายสัมฤทธิ์ผล จุดมุ่งหมายที่ชัดเจนของภาควิชา รวมถึงการกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณที่วัดได้ จะช่วยให้สามารถจัดทำแผนการดำเนินงานที่รองรับชัดเจน ทั้งในขอบข่ายของแผนและเงื่อนไขในการดำเนินงานของแผน

### 3.2 องค์ประกอบการรับเข้า (Input)

#### 3.2.1 การรับเข้า : นิสิตระดับบัณฑิตและระดับบัณฑิตศึกษา

การรับเข้า นิสิตระดับปริญญาตรีเป็นกลไกที่จัดทำโดยการประสานงานระหว่างคณะกับมหาวิทยาลัย ภาควิชาไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนิสิตที่ผ่านการคัดเลือกปรากฏว่าสามารถคัดเลือกได้นักเรียนที่มีคุณภาพระดับสูง ส่งผลให้นิสิตเหล่านี้สามารถเรียนสำเร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด

สำหรับการรับเข้าระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาเป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกนิสิตโดยตรง ส่วนใหญ่ขาดระบบสนับสนุนให้ผู้สนใจมาสมัคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งขาดการประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ในการคัดเลือกยังมีได้คำนึงถึงประสบการณ์ในการทำวิจัยของผู้สมัครมาเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก ทั้งที่การศึกษาชั้นระดับบัณฑิตศึกษาเน้นการวิจัยและการที่มหาวิทยาลัยให้นโยบายว่านิสิตในระดับบัณฑิตศึกษาจะเป็นกำลังสำคัญในการวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เท่าที่ผ่านมาภาควิชามีผู้มาให้เลือกน้อยและยังมีคุณภาพในระดับที่ยังไม่น่าพอใจ ส่งผลให้อัตราการสำเร็จในระยะเวลาที่กำหนดต่ำและผลการค้นคว้าศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจ รวมทั้งการที่จะให้นิสิตระดับนี้มาช่วยงานวิจัยของอาจารย์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัยยังไม่เห็นผล โดยเฉพาะในระดับปริญญาเอก ภาควิชาน่าจะได้พัฒนารูปแบบในการประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มเป้าหมายโดยตรง โดยประสานงานกับคณะและมหาวิทยาลัย รวมทั้งจัดทำระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับนิสิตให้ทันสมัยและสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการพัฒนาการรับเข้าที่จะส่งผลต่อเนื่องกับระบบการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาทั้งระบบต่อไป

#### 3.2.2 การรับเข้า : อาจารย์

ภาควิชาเป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกอาจารย์เอง ซึ่งผลปรากฏว่าสามารถคัดเลือกได้อาจารย์ที่มีคุณภาพสูงเป็นไปตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ อย่างไรก็ตามการรับอาจารย์ใหม่ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของการรับเข้าเพื่อทดแทนอาจารย์ที่เกษียณอายุในภาควิชา



เดิม ภาควิชายังมีได้มีการวิเคราะห์สถานการณ์เกี่ยวกับอัตรากำลังที่เหมาะสมอย่างแท้จริง เพื่อจะได้จัดทำแผนการรับเข้าอาจารย์ที่จะสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและแผนงานของภาควิชาได้ดีขึ้น ทั้งนี้การรับเข้าโดยอาศัยเกณฑ์การทดแทนผู้เกษียณอายุควรต้องมีการทบทวนว่าเหมาะสมหรือไม่ โดยเร็ว รวมทั้งการที่ภาควิชาในคณะจะร่วมกันพิจารณาการรับเข้าอาจารย์ในภาพรวม แทนการที่แต่ละภาควิชาจะพิจารณาแยกเฉพาะตน มหาวิทยาลัยและคณะน่าจะได้ศึกษาหาเกณฑ์ในการวิเคราะห์ภาระงาน ที่สะท้อนภาพที่แท้จริงเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนอัตรากำลังของภาควิชา และคณะ

### 3.2.3 อุปกรณ์การศึกษา

สำหรับอุปกรณ์การศึกษาที่เป็นภาพรวมของทั้งคณะปรากฏว่าได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีทั้งในเรื่องของห้องสมุดและศูนย์คอมพิวเตอร์ อย่างไรก็ตามในบางคณะ การจัดหาอุปกรณ์ซึ่งอาจใช้รวมยังขาดระบบกำกับในส่วนกลาง ทำให้มีการจัดซื้ออุปกรณ์มาใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่ ส่งผลให้ต้องมีการจัดงบประมาณเพื่อใช้ไปดูแลอุปกรณ์อย่างไม่ประหยัด หากมีระบบกลางในการใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว ก็จะทำให้สามารถใช้เครื่องมือเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ช่วยประหยัดงบประมาณในการบำรุงรักษาและซ่อมแซม

## 3.3 องค์ประกอบกระบวนการผลิต (Process)

### 3.3.1 หลักสูตร

ภาควิชาให้ความสำคัญกับหลักสูตร การเปิดหลักสูตรใหม่มักเป็นเป้าหมายของแผนงานที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายของภาควิชาในด้านการสอน การกำกับหลักสูตรอยู่ในรูปของการตอบสนองเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ทบวงมหาวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยกำหนด เช่น การมีจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรเท่าที่ทบวงหรือมหาวิทยาลัยระบุ การกำหนดแผนงานที่ชัดเจนที่จะทำให้หลักสูตรมีสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ในลักษณะของระบบกำกับหลักสูตรยังไม่ค่อยปรากฏในภาควิชาส่วนใหญ่ เช่น ในบางเรื่องไม่พบการวางแผนกำกับให้มีนิสิตที่มีคุณสมบัติตามที่ประสงค์มาสมัครเข้าเรียน หรือการระบุแผนวิธีการกำกับหลักสูตรให้ผลิตบัณฑิตที่ใฝ่รู้ การบริหารหลักสูตรมักมิได้มีการกำหนดเป้าหมาย (benchmarking) ให้ชัดเจนว่าจะพัฒนาไปถึงจุดใด และมีได้กำหนดระยะเวลาสำหรับเป้าหมายนั้น ทำให้การติดตามประเมินผลทำได้ยาก ในการปรับปรุงหลักสูตรซึ่งจัดได้ว่าอยู่ในส่วนของการสนับสนุนพัฒนาหลักสูตร แม้ภาควิชาส่วนใหญ่จะแสดงให้เห็นว่ามีระบบที่ดีในการขอปรับปรุงหลักสูตรแต่ก็ไม่แสดงว่าได้ใช้ข้อมูลป้อนกลับจากการติดตามหลักสูตรมาปรับปรุงหลักสูตร โดยทั่วไปมักใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีหรือของศาสตร์มาเป็น

ตัวดัชนีในการพัฒนาปรับปรุงมากกว่าการพบจากระบบติดตามว่าบัณฑิตที่จบไปไม่ตอบสนอง เป้าหมายเท่าที่ตั้งไว้ ข้อนี้เป็นปัญหาโดยทั่วไปไม่ใช่แต่ในคณะทั้ง 5 นี้ และชี้บ่งการขาดฐานข้อมูลเพื่อการติดตามบริหารหลักสูตร

### 3.3.2 กระบวนการเรียนการสอน

ภาควิชาทุกภาควิชาให้ความสำคัญเกี่ยวกับระบบการกำกับการสอน โดยได้จัดทำประมวลการสอนและแจ้งให้นิสิตทราบ รวมทั้งให้มีการประเมินการสอนด้วย แต่ในการนำผลที่ได้จากการประเมินการสอนไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการสอนของอาจารย์ ยังไม่เห็นภาพที่ชัดเจนว่าได้ใช้ประโยชน์ในส่วนนี้เพียงใด

ส่วนการพัฒนาอาจารย์ในเรื่องวิธีการสอน ส่วนใหญ่จะดำเนินงานเพียงครั้งเดียวตอนที่รับอาจารย์เข้าใหม่ ซึ่งเป็นการดำเนินงานในระดับมหาวิทยาลัย ทำให้อาจารย์ขาดการพัฒนาในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง อาจารย์ส่วนใหญ่ยังไม่ได้นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการเรียนการสอนเท่าที่ควร

สำหรับการจัดทำสื่อประกอบการสอน อาจารย์หลายท่านได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ แต่ส่วนใหญ่เป็นการจัดทำตามความสนใจของตน ยังมีได้มีการวางแผนในระดับภาควิชา จึงทำให้สื่อที่ผลิตมีความกระจัดกระจายไม่เป็นชุด การจะติดตามว่าการใช้สื่อที่ผลิตให้ผลอย่างไร จึงจัดไม่ได้ สำหรับการใช้อุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับนิสิตในบางภาควิชา การให้บริการยังไม่เป็นระบบเพราะประสบปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่จะทำการควบคุม ทำให้อุปกรณ์เหล่านั้นเสียเร็ว หรือทำให้การบริการไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนิสิตและอาจารย์ได้

### 3.3.3 อาจารย์

อาจารย์ให้น้ำหนักและความสำคัญกับภาระงานด้านการสอนมาก แต่ยังมีได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับภารกิจด้านการวิจัยเท่าที่ควร ซึ่งทำให้อาจารย์สร้างผลงานวิจัยได้น้อย อาจารย์ส่วนใหญ่ต้องรับภาระงานมาก ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีการวิเคราะห์ภาระงานอย่างชัดเจน และไม่มีแผนงานวิจัยในระดับภาควิชา ทำให้การหมุนเวียนภาระงานต่าง ๆ ของอาจารย์ในภาควิชาไม่เกิดขึ้นนอกจากนี้การรายงานว่าขาดอัตรากำลัง หรือการที่มีความไม่สมดุลระหว่างภาระงานและจำนวนอาจารย์มีปรากฏเกือบในทุกภาควิชา จึงสมควรที่มหาวิทยาลัยและคณะจะต้องดำเนินการในเรื่องนี้ให้ชัดเจน จึงจะสามารถจัดระบบกำกับและพัฒนาอาจารย์ให้ได้ผลอย่างแท้จริงได้



สำหรับคุณภาพของอาจารย์ปรากฏอาจารย์ส่วนใหญ่มีคุณภาพดี แต่ก็จำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันทั้งคณะและมหาวิทยาลัยก็ได้ให้การสนับสนุนด้วยการให้ทุนไปอบรมและเสนอผลงานวิจัยที่ต่างประเทศได้ในระดับหนึ่ง แต่ในระดับภาควิชาส่วนใหญ่การวางแผนให้อาจารย์ได้ไปรับการพัฒนาทางความรู้ยังไม่ปรากฏ จึงใช้ระบบสนับสนุนปัจเจกบุคคลตามความต้องการหรือร้องขอของปัจเจกบุคคล

### 3.4 องค์ประกอบผลผลิต (Output / Outcome)

ภาควิชาส่วนใหญ่ยังขาดการติดตามและประเมินผลผลิตว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาได้งานทำเพียงใด ประสบผลสำเร็จในวิชาชีพหรือไม่ และได้สร้างชื่อเสียงเป็นที่ประจักษ์ในคุณภาพมากน้อยเพียงใด

ปัญหาที่สำคัญคือภาควิชาขาดระบบฐานข้อมูลที่เป็นสิ่งสำคัญในการบริหารภาควิชาในทุกเรื่อง ทั้งเรื่องนิสิต อาจารย์และวัสดุอุปกรณ์ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งพัฒนาและให้การสนับสนุนที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนในระดับมหาวิทยาลัย/คณะ มากกว่าการเพียงกำหนดว่าให้มีฐานข้อมูลของภาควิชา เช่น การจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สามารถบันทึกรายละเอียดในการจัดทำประมวลการสอนของอาจารย์ ที่สำนักบริหารวิชาการจัดทำขึ้น โดยมีการอบรมเจ้าหน้าที่ของภาค และมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง และดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อสะดวกและรวดเร็วต่อการใช้

## 4. การประเมินการดำเนินงานในการไปตรวจเยี่ยมภาควิชา

### 4.1 การยอมรับและการดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพของภาควิชา

การไปตรวจเยี่ยมภาควิชาที่มีการดำเนินงานในระบบประกันคุณภาพวิชาการ ที่จัดทำขึ้นในคณะ 5 คณะนี้เป็นการดำเนินงานเป็นครั้งแรก และเป็นการดำเนินงานที่ยังไม่ครบรอบระยะเวลา 4 ปีตามที่กำหนดไว้ ด้วยเหตุนี้จุดประสงค์ของการไปตรวจเยี่ยมภาควิชา จึงไม่ใช่การประเมินว่าคุณภาพวิชาการของภาควิชาอยู่ในระดับใด แต่เป็นการไปตรวจว่าภาควิชาได้ยอมรับว่าต้องมีการดำเนินงานที่ประกันคุณภาพวิชาการหรือไม่ และได้ดำเนินการไปแล้วในส่วนของระบบและระดับใดหรือไม่ ผลการตรวจเยี่ยมภาควิชาในคณะทั้ง 5 คณะกล่าวได้ว่ามีการดำเนินงานในส่วนของการพัฒนาในลักษณะสนับสนุนมากที่สุด โดยเฉพาะการสนับสนุนพัฒนาอาจารย์ อย่างไรก็ตามก็ยังไม่ปรากฏชัดว่าได้มีการวางแผนเป้าหมายและแผนงานที่ตอบ

สนองเป้าหมายได้ชัดเจน ทำให้การติดตามผลการพัฒนาไม่ชัดเจน ในส่วนของระบบการกำกับใน องค์ประกอบต่าง ๆ มีการดำเนินงานเป็นจุด ๆ ยังไม่ต่อเนื่อง เช่น ในส่วนของการกำกับการสอน ของอาจารย์มีการดำเนินการที่เข้มแข็งและต่อเนื่อง แต่ยังไม่ได้เห็นการนำผลไปใช้เด่นชัด การ พิจารณาการดำเนินงานว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ยังมีการดำเนินการน้อย หรือไม่อาจทำได้ เพราะการเขียนแผนงานไม่ชัดเจนในขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการ เป็นต้น

การไปตรวจเยี่ยมภาคศึกษาในครั้งนี แสดงให้เห็นว่ามีความร่วมมือในการดำเนินการ กับมหาวิทยาลัยในระบบประกันคุณภาพวิชาการในระดับภาคศึกษาในชั้นหนึ่ง การกระจายความ ร่วมมือลงไปในส่วนบุคลากรของภาคศึกษายังไม่น่าพอใจนัก เพราะผู้ที่ดำเนินการในระบบประกัน คุณภาพภาควิชาชั้นส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าภาควิชาและผู้บริหารภาควิชา ในระดับอาจารย์และ บุคลากรของภาควิชาการยอมรับว่าการดำเนินงานในการประกันคุณภาพเป็นการดำเนินงานปกติ ยังไม่ชัดเจนว่ายอมรับถึงขั้นนั้น เพราะฉะนั้นการร่วมมือแม้จะมีก็เป็นไปตามที่ต้องทำมากกว่าจะ ทำด้วยความพอใจ ทั้งนี้เป็นไปได้สูงว่า บุคลากรยังมองไม่เห็นว่าการประกันคุณภาพวิชาการที่ ต้องดำเนินงานในขั้นตอนต่าง ๆ จะให้ผลประโยชน์อย่างไรกับตนหรือกับภาควิชา นอกจากจะ เป็นการเพิ่มงาน ดังนั้นจึงเป็นภาระหน้าที่ของคณะและมหาวิทยาลัยที่จะต้องแสดงให้เห็นประโยชน์ ดังกล่าว

นอกจากปัจเจกบุคคลไม่เห็นประโยชน์แล้ว การดำเนินงานในระบบประกันคุณ ภาพวิชาการเป็นการดำเนินงานที่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง จึงต้องมีผู้ดำเนินการในส่วน นี้ให้ชัดเจนในทุกระดับ ในระดับมหาวิทยาลัยมีกลุ่มบุคลากรประจำที่ทำหน้าที่เช่นนี้ในระดับ หนึ่ง ในระดับคณะยังไม่ชัดเจนว่ามีหรือไม่ เพราะในการตรวจเยี่ยมภาคศึกษาในครั้งนี มิได้มีการตรวจ เยี่ยมเรื่องนี้ในระดับคณะ ส่วนในระดับภาคศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีกลุ่มบุคลากรหรือบุคลากรประจำ ทำงานในเรื่องนี้ ส่วนใหญ่การดำเนินการอยู่ที่หัวหน้าภาควิชาและผู้บริหารภาควิชา ดังนั้นจะต้อง มีการแก้ไขในเรื่องนี้

#### 4.2 การประเมินการทำงานในระดับมหาวิทยาลัยในการตรวจเยี่ยมภาคศึกษา

##### ก) การสร้างผู้เขียนรายงานในการตรวจเยี่ยมภาคศึกษา

ในกระบวนการตรวจเยี่ยมภาคศึกษาที่ดำเนินการในระดับมหาวิทยาลัยนั้น พบว่า มี 2 เรื่องหลักคือ เรื่องการประสานงานในการจัดประชุม และการติดต่อทางเอกสารและธุรการ ต่าง ๆ พบว่ามีระบบในการทำงานที่อยู่ในเกณฑ์ดี การแก้ไขปรับปรุงในจุดบางจุดต้องกระทำ แต่ก็



เห็นได้ว่า มีระบบจึงสามารถบอกจุดแก้ไขได้ ส่วนในเรื่องการเขียนรายงานนั้นยังมีปัญหาในการหาผู้ที่สามารถเขียนรายงานได้ เจ้าหน้าที่ประจำในปัจจุบันอาจไม่สามารถทำได้ การที่อาจารย์ทำหน้าที่เลขานุการและเป็นผู้เขียนรายงานนั้น ถ้าต้องทำรายงานหลายภาควิชาอาจกลายเป็นภาระที่หนักมาก และหาผู้ที่สนใจมาทำหน้าที่ได้ยาก ปัญหาเรื่องนี้ได้มีการเสนอแก้ไขให้กรรมการภายในของแต่ละชุดกรรมการทำหน้าที่เขียนรายงานด้วยและไม่ควรเป็นผู้เขียนเกิน 2 ภาควิชา การแก้ไขโดยวิธีนี้ ส่วนดีก็คือ ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้นในหมู่อาจารย์ ซึ่งเป็นผลดีกับระบบ แต่ในส่วนด้อยคือ จะต้องมีการจัดอบรมการเขียนรายงานที่มีประสิทธิภาพ

#### ข) การคัดสรรกรรมการตรวจเยี่ยม

อาจกล่าวได้ว่าการตรวจเยี่ยมหน่วยงานในเรื่องประกันคุณภาพเป็นเรื่องใหม่ บุคลากรที่ทำหน้าที่นี้ได้อย่างชำนาญยังอยู่ในระดับที่ขาดแคลน การดำเนินการในขั้นแรกที่ทำให้ภาควิชาส่งรายชื่อมาให้มหาวิทยาลัยเลือกนั้น ยังไม่มีหลักเกณฑ์ในการบอกคุณสมบัติชัดเจน และยังไม่มีการฝึกอบรมที่จะเป็นดัชนีว่าผู้ไปตรวจเยี่ยมผ่านเกณฑ์คุณสมบัติแล้ว การดำเนินงานในเรื่องนี้เป็นเรื่องที่จะละเอียดอ่อนในสังคมไทย เพราะกรรมการตรวจเยี่ยมมักเป็นผู้อาวุโส ซึ่งจะต้องได้รับการยอมรับก่อนเป็นขั้นแรก การฝึกอบรมและพิจารณาว่ามีคุณสมบัติในการเป็นกรรมการปตรวจเยี่ยมจึงอาจจะไม่เหมาะสมนัก แต่การประชุมเชิงปฏิบัติการที่เข้มข้นน่าจะใช้แทนที่การอบรมได้ และการสะสมรายชื่อกรรมการที่เคยมาปฏิบัติงานแล้วอาจช่วยให้การคัดสรรกรรมการในระยะยาวหมดปัญหาไปได้

อนึ่ง การคัดสรรกรรมการภายนอกมาทำหน้าที่ตรวจเยี่ยมนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงการสามารถอุทิศเวลาได้ของกรรมการด้วย เท่าที่ผ่านมาใน 5 คณะ ปรากฏว่ากรรมการภายนอกแม้จะรู้สึกเป็นเกียรติและยินดีร่วมงานแต่มักมีปัญหาการไม่สามารถมาตามกำหนดเวลาได้

#### 4.3 ความรู้สึกทั่วไปในการไปตรวจเยี่ยมภาควิชา

ในส่วนของผู้บริหารในระดับภาควิชาและคณะ มีความเห็นที่อยู่ในข้างที่ดีว่าเป็นการช่วยกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันทำงานของภาควิชาในลักษณะที่เป็นระบบมากขึ้น หลายภาควิชาแจ้งว่าการไปตรวจเยี่ยมทำให้ทุกคนในภาควิชาได้ปรึกษาหารือ และนำข้อมูลมาพิจารณาร่วมกัน หากมีกลไกที่ทำให้การร่วมมือเช่นนี้สม่ำเสมอได้ก็จะเป็นการดี

ในส่วนของกรรมการผู้ไปตรวจเยี่ยม ส่วนใหญ่มีความพอใจว่า ระบบการ

ประสานงาน ขั้นตอนในการไปตรวจเยี่ยมอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ แม้จะมีข้อต้องแก้ไขอีกเช่น แบบฟอร์มในการแนะนำให้ภาควิชาประเมินตนเองยังคงต้องปรับปรุงให้มีส่วนที่ภาควิชาต้อง ประเมินการดำเนินงานของตน และศักยภาพของภาควิชาด้วย การที่ควรจะมีการอบรมปฐมนิเทศและอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่กรรมการตรวจเยี่ยมในระยะเวลาที่มากขึ้นเป็นต้น กรรมการมีความเห็นว่าบรรยากาศของการไปตรวจเยี่ยมภาควิชาในลักษณะกัลยาณมิตรอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีมาก การไปตรวจเยี่ยมภาควิชาเป็นการไปกระตุ้นให้ภาควิชาได้พิจารณาตนเองได้ดี และหากมีการติดตามอย่างใกล้ชิดเป็นระบบก็จะช่วยให้ภาควิชาสามารถสร้างระบบประกันคุณภาพที่เหมาะสมกับภาควิชา และเป็นระบบที่ไม่เพียงแต่กำกับตรวจสอบตนเอง แต่เป็นการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้ด้วย อย่างไรก็ตามการหลายท่านก็ให้ความเห็นว่า การไปตรวจเยี่ยมในลักษณะนี้แม้จะดีในระยะแรกแต่น่าจะมีการจัดอันดับคุณภาพของภาควิชาต่อไป เพราะการจัดอันดับจะกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันในเชิงคุณภาพได้ ในเรื่องนี้มหาวิทยาลัยคงจะต้องพิจารณาผลดีผลเสียให้ต้องเห็นว่า การจัดอันดับจะทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดีหรือไม่ และจะทำได้หรือไม่ประการใด

## 5. ข้อเสนอแนะสำหรับมหาวิทยาลัย

### 5.1 การจัดให้ผู้บริหารระดับภาคศึกษามีทักษะการจัดการและใช้ทักษะในการจัดการ

ผู้บริหารระดับภาควิชาส่วนใหญ่ขาดทักษะในการจัดการ การจัดให้ผู้บริหารระดับภาควิชาได้รับการอบรมฝึกฝนทักษะเป็นเรื่องที่มหาวิทยาลัยต้องติดตามให้มีขึ้น (ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีสำนักบริหารทรัพยากรมนุษย์และระบบงาน ทำหน้าที่จัดอบรมหัวหน้าภาควิชาอยู่แล้ว แต่น่าจะต้องมีการติดตามประเมินความสำเร็จของการฝึกอบรมซึ่งได้แก่การนำความรู้ไปใช้จริง) นอกจากการจัดอบรมแล้ว มหาวิทยาลัยและคณะน่าจะต้องจัดระบบสนับสนุนให้ผู้บริหารภาควิชาได้ใช้ความรู้ที่ได้จากการอบรมไปใช้จริงกับการบริหารภาควิชา

### 5.2 การจัดให้มีการประสานงานระดับภาควิชาของคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย

การเยี่ยมภาควิชาชี้ให้เห็นว่าภาควิชาในคณะต่าง ๆ ขาดการประสานงานกัน โดยเฉพาะในเรื่องวิจัย และในการจัดการเรียนการสอน เช่น ภาควิชาในคณะวิศวกรรมศาสตร์อาจจัดทำโครงการร่วมมือกับภาควิชาของคณะแพทยศาสตร์ในการสร้างเครื่องมือทางการแพทย์ที่มีราคาถูกลง แต่มีประสิทธิภาพได้ มหาวิทยาลัยอาจต้องพิจารณาหาวิธีประสานความร่วมมือ เช่น การจัดให้มีการพบกันและสนับสนุนทางการเงินให้มีการทำโครงการร่วมกัน

### 5.3 การจัดให้มีการประชาสัมพันธ์แบบรุกที่มีข้อมูลไปจนถึงระดับภาควิชา

การไปเยี่ยมภาควิชาชี้ให้เห็นว่าข้อมูลสำคัญหลายอย่างไม่ถึงคณาจารย์ในภาค



มหาวิทยาลัยน่าจะต้องหาวิธีการที่ทำให้ข่าวสาร/ข้อมูลของมหาวิทยาลัยอยู่ในรูปแบบที่น่าสนใจมากกว่าที่เป็นอยู่ และสามารถลงไปถึงอาจารย์แต่ละคณะได้ เช่นการผ่านระบบสื่อสารคอมพิวเตอร์ (Chulanet) รวมทั้งควรมีการประสานงานในการประชาสัมพันธ์ในทุกระดับเพื่อเผยแพร่การทำงานที่เด่นหลายอย่างของคุณะและภาควิชาให้เป็นที่รับรู้ของประชาคมจุฬาฯเอง และของประชาชนทั่วไปด้วย

#### 5.4 การจัดทำระบบฐานข้อมูลในการบริหารวิชาการ

เนื่องจากพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับระบบฐานข้อมูลในการบริหารวิชาการของหน่วยงานทุกระดับจึงเห็นควรให้มีการประสานงานเพื่อจัดทำฐานข้อมูลในการบริหารวิชาการทั้งในระดับมหาวิทยาลัย/คณะ/ภาควิชา และมีเครือข่ายที่จะสามารถใช้ข้อมูลร่วมกันได้

#### 5.5 สนับสนุนให้คณะมีกลุ่มงานด้านประกันคุณภาพวิชาการ

มหาวิทยาลัยควรกำหนดเป็นนโยบายให้ทุกคณะมีการจัดกลุ่มงาน หรือหน่วยงานที่มีบุคลากรประจำจำนวนหนึ่งรับผิดชอบงานประกันคุณภาพวิชาการของคุณะ หรืออาจจัดในรูปแบบคณะกรรมการระดับคณะ เพื่อให้มีการดำเนินการระบบประกันคุณภาพวิชาการอย่างต่อเนื่อง และเป็นกลไกกลางในการประสานงานเรื่องนี้ระหว่างมหาวิทยาลัย และภาควิชา

4

ภาคผนวก



## ภาคผนวก 1

รายชื่อคณะกรรมการเฉพาะกิจทำการศึกษาระบบการประกันคุณภาพวิชาการ

- |  |                     |
|--|---------------------|
| 1. รองอธิการบดี<br>(รองศาสตราจารย์ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์) | ประธานกรรมการ       |
| 2. ศาสตราจารย์ นายแพทย์เฉลิม วราวิทย์                    | กรรมการ             |
| 3. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตน์กุล                | กรรมการ             |
| 4. รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ เซาว์วิศิษฏ์                | กรรมการ             |
| 5. รองศาสตราจารย์ ดร.พัฒนะ ภวะนันท์                      | กรรมการ             |
| 6. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์                 | กรรมการ             |
| 7. นางจินตนา หัตถโกศล                                    | กรรมการและเลขานุการ |

## ภาคผนวก 2

รายชื่อคณะกรรมการที่ไปตรวจเยี่ยมภาควิชาในคณะต่าง ๆ

### คณะแพทยศาสตร์

1. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ธีระ รามสูต	ประธานกรรมการ
2. ศาสตราจารย์ นายแพทย์ชัยเวช นุชประยูร	ประธานกรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์บรรเททอง รัชตะปิติ	ประธานกรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ แพทย์หญิงศิริกุล อิศรานุรักษ์	กรรมการ
5. รองศาสตราจารย์สุธี เอกะหิตานนท์	กรรมการ
6. นายแพทย์วีระ อิงคภาสกร	กรรมการ
7. แพทย์หญิงเจรีียง จันทรมล	กรรมการ
8. พลตรีทวี เพ็ญศิริ	กรรมการ
9. นางอ่องน จันทร์ขจร	กรรมการ
10. รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ ดร.จิรศักดิ์ นพคุณ	กรรมการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทย์	กรรมการ
12. รองศาสตราจารย์ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์	เลขานุการ
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรพงษ์ ไชวิฑูรกิจ	เลขานุการ
14. นางสาวนฤมล อ่อนภิรมย์	ผู้ช่วยเลขานุการ

### คณะวิทยาศาสตร์

1. ศาสตราจารย์ นายแพทย์จรัส สุวรรณเวลา	ประธานกรรมการ
2. ศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ไชยเวช	กรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ นายสัตวแพทย์ระบิล รัตนพานี	กรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.พิฑูร ตริวิจิตรเกษม	กรรมการ
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ศักรินทร์ ภูมิรัตน์	กรรมการ
6. ดร.ดำริ สุโขธนัง	กรรมการ
7. นายชัยยันต์ หินทอง	กรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดร.มารค ตามไท	กรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ชัย คงจันทร์	กรรมการ
10. ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ	เลขานุการ
11. อาจารย์ นายแพทย์วิโรจน์ ไหววานิชกิจ	เลขานุการ
12. นางสาวสิริพร ประสานแก้ว	ผู้ช่วยเลขานุการ



## คณะวิศวกรรมศาสตร์

1. ศาสตราจารย์ ดร.จรวัย บุญยุบล	ประธานกรรมการ
2. ศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ เศรษฐมานิต	ประธานกรรมการ
3. รองศาสตราจารย์ นายสัตวแพทย์ระบิล รัตนพานี	กรรมการ
4. ศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ อุณหไวกษะ	กรรมการ
5. ศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ อุดลยพันธุ์	กรรมการ
6. ศาสตราจารย์ ดร.วรศักดิ์ กนกนุกุลชัย	กรรมการ
7. รองศาสตราจารย์พูลพร แสงบางปลา	กรรมการ
8. นายธรรมบุญ จุลมณีโชติ	กรรมการ
9. นายเชมทัต สุคนธสิงห์	กรรมการ
10. รองศาสตราจารย์ ดร.พัฒนะ ภวะนันท์	กรรมการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงนันทนา ศิริทรัพย์	กรรมการ
12. รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ เชาววิศิษฏ์	เลขานุการ
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ ต้นละมัย	เลขานุการ
14. นางสาวพิจิตรา ลัภยวิจิตร	ผู้ช่วยเลขานุการ
15. นางสาวกฤษณา เมธีพลากรชัย	ผู้ช่วยเลขานุการ

## คณะครุศาสตร์

1. ศาสตราจารย์ นายแพทย์เฉลิม วราวิทย์	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ นายสัตวแพทย์ระบิล รัตนพานี	ประธานกรรมการ
3. ศาสตราจารย์ยุพิน พิพิธกุล	กรรมการ
4. ศาสตราจารย์ คุณดวงเดือน พิศาลบุตร	กรรมการ
5. ดร.สิริพร บุญญานันต์	กรรมการ
6. ดร.สุนี ธนสารสมบัติ	กรรมการ
7. ศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา กิระนันท์	กรรมการ
8. รองศาสตราจารย์ ดร.อุษณีย์ ยศยิ่งยวด	กรรมการ
9. รองศาสตราจารย์ ดร.อนงค์นาฏ เกกิงวิทย์	เลขานุการ
10. รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิลักษณ์ ปทุมราช	เลขานุการ
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดุชะฎิพร ชำนิโรคคานต์	เลขานุการ
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนทร วิทยานารถไพศาล	เลขานุการ
13. นางจินตนา หัตถโกศล	ผู้ช่วยเลขานุการ

## คณะพยาบาลศาสตร์

- |  |                  |
|--|------------------|
| 1. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปรีดา ทิศนประดิษฐ์   | ประธานกรรมการ    |
| 2. ศาสตราจารย์ ดร.สมจิต หนูเจริญกุล            | กรรมการ          |
| 3. รองศาสตราจารย์ ดร.สายหยุด นิยมวิภาต         | กรรมการ          |
| 4. รองศาสตราจารย์ ทันตแพทย์ ดร.จีรศักดิ์ นพคุณ | กรรมการ          |
| 5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนทรี วิทยานารถไพศาล     | เลขานุการ        |
| 6. นายสมถวิล กอหะสุวรรณ                        | ผู้ช่วยเลขานุการ |
-



## จุฬารายของเรา

"จุฬารายของเรา" เป็นหนังสือชุด เพื่อบันทึกรวบรวม เนื้อหาสาระ แนวคิดทิศทางการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย รวมทั้งกิจกรรมสำคัญๆ ที่เกิดขึ้นภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเรา ซึ่งล้วนแล้วแต่แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการทางด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยของเรา ในท่ามกลางกระแสของการเปลี่ยนแปลง ปฏิรูป การอุดมศึกษา หน่วยงาน องค์กรทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในขั้นต้นหนังสือนี้จะ เรียงลำดับตามความสำคัญ โดยอาจไม่เรียงตามวันเวลา ของกิจกรรมที่เกิดขึ้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยหวังว่าคณะ หน่วยงานและ ท่านผู้อ่านที่ได้รับหนังสือนี้จะเก็บรวบรวมไว้เป็นชุดเพื่อ ความสมบูรณ์ของอรรถสาระจาก "จุฬารายของเรา" ใน แต่ละลำดับซึ่งมีแตกต่างกันไป

เนื้อหา : ศาสตราจารย์ เทียนฉาย กีระนันทน์  
รวบรวมจัดพิมพ์ : สำนักงานสารนิเทศ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร. 2183563-5, 2153612

นาง ศรีนทร์ทิพย์ นิมิตรมงคล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา กุมภาพันธ์ 2543